

MAGYAR BANYÁSZLAP

Hungarian Miners' Journal

THE HUNGARIAN MINERS' JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES

VOLUME XXVII. ÉVFOLYAM

DETROIT, MICHIGAN,

1939 MAJUS 4.

NO. 18. SZÁM

A KORMÁNY AVATKOZOTT BE A SZÉNSZTÁJKBA

A SZÉNHIÁNY ÉREZHEŐ AZ EGÉSZ ORSZÁGBAN. — A KEMÉNSYSENESEK MUNKÁBAN MARADTAK. — DÖNTÉST VÁRNAK KÉT NAPON BELÜL VAGY KÉSHEGYIG MENŐ HARC KEZDŐDIK. — GREEN LEWIS ELLEN. — A WALL STREET SÉT AKARJA TÖRNI A BANYÁSZOK FRONTJÁT

A mult héten nem sikerült a bányászokat és a bányabárókat közelebb hozni egymáshoz és a hét végére a kormány avatkozott a szénipar sorsába.

Közvetítő indítványt tettek egy bányászok, mint a bányabárók képviselőinek, akikre erős nyomást gyakorolnak, hogy vessenek véget a tétlenségnek az iparban.

Igy történt, hogy kedre a bányászok visszahívták a teljes scale-bizottságot New Yorkba, ami legalább valószínűvé teszi, hogy egy-két napon belül komoly eredmények várhatók a sztrájk-vagy-kizárás ügyében.

Közben szénhiány érezhető már az egész országban, bár a bányászok bizonyos kerületekben még a szervezet jóváhagyásával dolgoznak és a sztrájk vagy a munkabeszüntetés csak az úgynevezett Appalachian szénmezőkön van érvényben.

Van még némi szén a nagyobb közszolgálati vállalatok udvarain és a nagyobb ipartelepeken, de például a mult hét végén már a nagy tavak déli kikötőiből, Toledoból és Sanduskyból vittek vissza egy kisebb mennyiségű szenet a középnyugati városok egyes iparvállalatainak.

Ha ezen a héten sem lenne béke, valóban súlyosra fordulna a helyzet, azt pedig el akarja mindenkinek — első sorban a kormány — kerülni.

A hosszabb tárgyalások közt a békés megegyezésnek ma már nincs semmi más akadály, csak a "closed shop" követelés, ami meggátolná, hogy a Progressívek itt-ott teret nyerjenek maguknak.

A bányabárók természetesen nem szerelmesek az AFL-hez tartozó Progressívekbe sem, de szeretnék az ajtót nyitva hagyni egy más szervezet számára, hogy szükség esetén a bányászok táborát megosszák.

S mellettük van természetesen ez esetben Green, az AFL elnöke, aki viszont tiltakozik az ellen, hogy "closed shop" szerződést adjanak a bányászok és a bányatársaságok egymásnak.

Green szerint a "check-off" a bányászokat teljes mértékben biztosítja, hogy "scab"-ek nem tudnak egy bányában sem dolgozni és igazságtalannak tartaná, ha egy szervezet monopóliumot kapna, hogy a bányászok tagságdíját beszedhesse és azt akár a CIO, akár politikai célokra költhesse.

A Wall Street nagy bankárai, a pénzkirályok teljesen egy véleményen vannak Greenékkel és megfelelő nyomást gyakoroltak idáig a bányabáróknak, hogy tartsanak ki, ne adjanak "closed shop" kontraktot.

Ezek az érdekeltségek azt remélik, hogy ha a United Mine Workers hatalmas táborát szétrobbanthatják, vagy arra a jövő lehetőséget adna nekik, akkor Lewist és Lewissal együtt idővel a CIO-t is szétvernék.

Kétségtelen, hogy a CIO leg-

nagyobb erőssége a bányászszervezet, amely nemcsak a leg-ősebb egység és a legmagasabb CIO adót fizette, hanem közel egy millió olyan "kölcson" is adott, amit valószínűleg soha nem ad majd vissza a CIO.

Sok bányatelepen éppen elég elkeseredéssel tárgyalják, hogy amíg a UMWA tisztviselői a százezreket és félmilliókat olyan pazar kezekkel osztogatják, a bányászok sztrájksegélyt a szervezettől nem kapnak.

A Virginiában még az állami munkátlansági segélyt sem utalják ki és a legtöbb telepen a bányatársaságok napi egy dolláros script-kölcsönt tartják a lelket a bányászban. Amit persze majd lehúznak a munka kezdetével a béréből.

A nyomorgó bányászok tehát ma nem napszámért, nem ember jogokért, hanem tisztán azért kénytelenek tétlenül létezni, mert a két "vezér" ma akadik felettük s mert nem tudnak megegyezni, hogy melyiknek van életfogytiglani mortgage-ja a bányász keresetének egy részén, amit tagsági díj címén szednek el tőle.

A keményszeneszek szerződése lejárt május elsején, de ott benn maradtak ideiglenesen a bányászok és minden esetre a hét végéig dolgoznak.

Visszont Lewis azzal fenyegetik, hogy ha a héten nem lesz szerződés, akkor nemcsak a keményszeneszeket emeli ki a munkából, hanem kihívja a bányászoknak azt a 28 percent-

jét is, akik ebben a hónapban még a külső kerületekben dolgoznak.

Ha tehát a hét végére a teljes béke helyre nem áll — amit különösen kormánykörök erősen remélnek, — akkor a jövő hét elejével a "késhegyig" menő sztrájk kezdődik s akkor PAR NAP alatt nagy szénhiány lesz az egész országban.

A kisebb bányák üzemenél több helyen zavargás volt a mult héten, de súlyosabb kilengések csak Ohioiban voltak, ahol — Coshocotonban — egy embert megöltek.

Harlan hírhedt vérmézőin a sztrájkoló bányászok "picketelés" közben egy csomó embert a folyó hideg vizébe nyomtak, amiért két tucat bányászt bál alá helyeztek.

Mire e sorok az olvasóhoz eljutnak, talán meg lesz a béke és akkor azt hírül viszik a napilapok azonnal. Ha azonban a hét végére nem lesz szerződés, akkor most igazi harc kezdődik.

Es a szegény bányászok olyan rongy szerződésért harcolnak, amiért John L. Lewis még akkor is megérdemelne harmincat, ha minden jelenlegi követelését megkapná, mert akkor sem kapnának eleget a bányászok.

UJRA DOLGOZNAK

Hazleton közelében a Centralia Collieries Company bányáiban az üzemet újra megkezdtek.

TÉVEDÉSBŐL VERTÉK MEG

Martins Ferryben a bányafelügyelő ártatlanul kapott ki a sztrájkoló bányászoktól

Kellemetlen és fájdalmas kalandon ment át Martins Ferry városában, Ohio államban egy bányafelügyelő, akit sztrájkoló bányászok ártatlanul vertek el.

A Doughty Coal Company Patty bányájából egy teherautóval puhaszenet indítottak utnak New York államba, Buffalo felé és a kocsin ott ült Ed Doughty bányafelügyelő is, aki a tulajdonosoknak egyik unokaöccse.

Alig érkezett a szénnel terhelt autó a város határába, a mikor több bányász megrohanta azt és alaposan elverte Doughtyt, aki csak percek mulán tudott szóhoz jutni és megmagyarázni, hogy tévedés történt. A UMWA lokáljának írott bizonyítványával igazolta, hogy a szállítást alatt levő szén még április elseje előtt bányászták ki és így azt teljes joggal lehetett a vevőkhöz szállítani.

Rosszabbul járt a teherautót hajtó Amedo Blondi, akinek a verekedés közben eltörték az egyik lábát és aki a fején is súlyosabb sérüléseket szenvedett.

A két póruljárt ember a helyszínre siető rendőröknek nem adott felvilágosítást a támadók felől, de elismerték, hogy azok bányászok voltak.

A nagy ember akárhol ül, mindig az asztalfőn ül.

MONDTA-VAGY SEM J. L. LEWIS

John L. Lewis tagadja, hogy terrorizálni próbálta volna a bányatulajdonosokat

Rendkívül kellemetlen helyzetbe került John L. Lewis, a UMWA elnöke a New Yorkban folytatott tárgyalások során tett fenyegető szavai miatt.

Az ország egyik legtekintélyesebb lapja, a The Pittsburgh Press a következő tudósítást írta a New Yorkban folyó béketárgyalások felől:

— Míg a nagy Appalachian területen 350,000 puhaszen bányász áll tétlenül, addig John L. Lewis minden erejét megfeszíti, hogy "closed shop" szerződést kapjon a bányáktól, vagy legalább is valamit, amit ezzel egyenrangúnak tűntethet fel.

A tárgyalások egy kisebb teremben folynak zárt ajtó mellet és ebből a teremből néha kihallatszik John L. Lewis dörgő basszus hangja, amint a munkügyi miniszter képviselőjének vezetésével a bányák 16 képviselője felé zugja:

— Jogot követelünk arra, hogy e'hessünk. És az Istenét neki, meg is fogjuk kapni ezt. (And, by God, we are going to have it!)

Pár perccel később ezt kiáltotta a bányák képviselői felé:

— Vagy közreműködnek velünk a béke érdekében, vagy mehetnek önkö a pokolba az én legjobb kívánságaimmal.

Az ilyen kijelentések természetesen csak arra alkalmasak, hogy a bányák még makacsabban ragaszkodjanak álláspontjukhoz és John L. Lewist nagyon kellemetlenül érintette az, hogy zavart leleplezték. Kijelentette tehát, hogy a lapudósító nem mondott és nem irt igazat, amire viszont a lap azonnal válaszolt, hogy Lewis zavart több újságíró gyorsírással írta le és Lewis hangját nem lehet félreismerni.

Mindebből azonban csak egyet látott a világ. Azt, hogy milyen hangnemben szokott Lewis életbevágó fontosságú ügyeket tárgyalni és milyen nagyok képzeletét magát, ha ilyen hangot használ.

KINEK KELL JUBILEUMI SZÁM

Aki a Magyar Bányászlap 25 éves jubileumi számából külön példányt akar, akár a saját részére, akár valamelyik ismerőse vagy barátja számára, az legyen szíves azt velünk tudatni és 10 centet a szállításra beküldeni. Amíg tart ezekből a lapokból, szívesen szolgálunk extra példánnyal. A tíz centet azért kérjük, mert nyolc és fél cent ára bélyeget kell tennünk minden ilyen újságra.

A nagy embereket kortársaik mindig félreértik.

KEGYELEMÉRT FOLYAMODNAK

A harlani véres harcok bányász rabjai most kegyelmet kérnek a kormányzótól

Az 1931-ik esztendő során véres harcok folytak a harlani szénmezőkön és az Everts bányatelep mellett lezajlott ütközetből folyólag négy bányász, névszerint: W. B. Jones, Al Benson, Chester Poore és James Reynolds életfogytiglani fegyházra lett ítélve a deputyk vallomása alapján.

Most, hogy a béke végre helyreállt és Harlan is be van szervezve a UMWA kötelékébe, ezek a szerencsétlen sorsú bányászok kegyelmet kértek a kormányzótól azzal, hogy ügyükben tartson nyilvános kihallgatást. Attól félnek ugyanis, hogy csakis a nyilvánosság előtt kaphatnak igazságot.

A UMWA harmincadik kerülete a magáévá tette ezt a kegyelmi ügyet és már meg is jelent a helyettes kormányzó előtt, akit Chandler kormányzó ezen ügy vizsgálatával megbízott.

A kegyelmi ügy tárgyalása azért megy nehezen, mert Montgomery megye bírája, Henry R. Prewitt rövid idő előtt meghalt és így más bíróságnak kell átvizsgálnia az iratokat, hogy a kormányzónak javaslatot teheszen.

VÉGET ÉRNEK A KIHALLGATÁSOK

Ezernyi akadályt gördítettek a bányák a minimális szénárak megállapítása elé és kihallgatásokat követelve húzták az időt, hogy a munkát megnehezítsék.

A Guffey törvény által létesített országos puhaszen bizottság ennek dacára befejezte a minimális árak ügyében a kihallgatásokat. Megszólalhatott mindenki, akinek mondanivalója volt. A kihallgatásokat nyilvánosan hirdették, a bányákat külön levélben is meghívták és így a kihallgatások törvényes volta ellen most már nem lehet kifogást emelni.

Hosszúra nyultak a tárgyalások. Ügyvédek egész serege vonult fel, akik pompásan értették azt, hogy halasszák a dolgokat, de végül kifogytak az érvekből.

Az országos puhaszen bizottság most már odáig jutott, hogy az új minimális árakat rövidesen megállapíthatja. Valószínű, hogy azok nem fognak lényegesen eltérni az első ízben megállapított ártól. — Washingtonban azonban megvannak győződve a törvényhozók, hogy az új árakat is megátadják a bíróságok előtt a széntermelők és legalább hat hónap kell majd arra, hogy a végleges döntést a Supreme Court kimondhassa.

VÉR FOLYT MÁR COSHOCTONBAN

A dél-ohioi szénmezőn sztrájk-törők agyonlőttek egy tiltakozó bányászt

Coshocoton, Ohio város közepén, egy mértföldre Otsego bányateleptől van a Reitler puhaszen bánya, amelyet évek óta a hét Reitler testvér tart üzemben.

Mikor a UMWA elrendelte a munka szünetelését, akkor a Reitlerék, akik sohase voltak szervezett bányászok, gunyosan jelentették ki, hogy nekik a unio nem parancsol és harminc sztrájk-törő bányással folytatták tovább a munkát.

A sztrájk-törés hírére kétszáz környékbeli bányász ment a Reitler bányához, ahol sortűz várt rájuk a tipli mellől. A sortűz első halottja John Abrams bányász lett New Philadelphiből, míg Alex Bogni bányász karjába kapott egy golyót.

A haragra gyűlalt bányászokat a sortűz nem állította meg. Megrohanták a tiplit és az annak árnyékában rejtőző Chis Reitlert, az egyik tulajdonost alaposan megverték. Közben George Reitler az irodából a sheriffnek telefonált, ahonnan a sheriff emberei azonnal a helyszínre siettek és letartóztatták George Reitlert, aki elismerte, hogy több ízben a tömegbe lőtt.

Az elfogott embert Zanewillebe vitték a börtönbe, mire a tömeg szétszórult. A megyei sheriff a bányászokat mondta hibásoknak és azt állítja, hogy azok már két teherautót megállítottak az uton, a szén sztrájk-törőket és a hajtókat megverték. A hangulat a sheriff ellen nagyon kiélezedett.

A megyei ügyész az elfogott George Reitlert szabadon bocsátotta azzal, hogy a fegyvert vagyonának jogos védelmében használta és ezért nem emel vádat ellene.

SEGITSÉK A BANYÁSZT ÉS A BANYÁSZLAPOT

Újra arra kell kérnünk az előfizetőinket, hogy akik nem bányatelepen laknak, MOST szíveskedjenek fizetni.

Nézétek meg a nyugtázások rovátát és látni fogjátok, hogy erre a segítségre szükség van. A bányászok egy hónapja tétlenül, egyetlen fillért sem keresnek, most tehát nem várhatjuk sem mi, sem más, hogy fizethessenek az újságra.

Előfizetőink nagy része farmokon és városokban van, azokat kérjük most, hogy a bányászoknak ezt a terhet vegyék magukra és fizessenek ezekben a nehéz napokban az újságért.

Kétszer ad, aki gyorsan ad, küldje be az előfizetését mikor e sorokat olvassa.

A VILÁG-HÉT STRÓFÁBAN

Az óhazai kirándulások vitás ügye a nagy magyar egyletekben

Irja: Szegedy László

HETI ROVÁS: TRIANON

Sötét sorsot szöttek egy fekete házban: azért járt a nemzet oly sokáig gyászban. Az a fekete ház . . . Atkozott a multja! Itt hanyatlott sirba Magyarország utja . . . Trianoni háznak husz éves emléke: papír-rongy, papír-rongy az a gyilkos béke! Lelkünk még gyászt visel; lelkünk még szomorú: de a magyar Égen oszlik már a boru. Sorsunk betelében . . . Egy Isten ujj intett: visszavezérel drága véreinket . . . Népmilliók várják uj sorsunk végétét: és elrabolt részek visszajövetelét!

VASÁRNAP: MAGYAR-JUGOSZLAV SZÖVETSÉG . . .

Vajjon a közönség nem remegne s félne: ha sheriff és rabló szövetségre lépne . . . ? Mégis a sajtóban öröm fátylák égne: hogy Budapest s Belgrád szövetségre lépnek . . . Farkas a báránnyal . . . átszurt szív a törrel; vaddisznó a makkal . . . vad a kerülővel . . . Belgrád és Budapest . . . rabló-pandur játék: ki hiszi, hogy ebből jó szövetség váljék? Ha Jugoszlávia igaz barát volna: akkor, amit rabolt, visszaadta volna . . . Barátságot kötni . . . s rablott koncon élni: ilyen szövetségtől mit lehet remélni . . . ?

HÉTFŐ: BÉKEKÖVET UTNAK INDUL . . .

Ne dobjon Londonra azért senki követ, mert elment Berlinbe az új békekövet. Chamberlain levelét vitte el magával: benne egész világ békevigasztal. Nem azért, mint hogyha Chamberlain tán félne vagy tán levelétől még sokat remélne . . . De hogy elhárítsa a háború rémét: menteni próbálja megegyezést a békét! De komoly lapban ki . . . s nem valami filmben: megszégyenítették követjét Berlinben . . . Göring "elvégezte" előbb minden dolgot s megvárakoztatta, mint egy öreg szolgát . . .

KEDD: NÁCIK, VÖRÖSÖK VESZEDELME . . .

Ugy hallom, Uncle Sam megunt a tréfát: a náci szvasztikát s a vörös "tapétát." Uj törvény mondja ki: komor, vészes hangon: maradjon az "izmus" mind a tulso parton! S ak'k nemzetközi vörös listán vannak: néhány hónap múlva: százszor jaj már annak! . . . Sötét elég lesz, hogyha vörös lapot járát: szegény vörös hívó így is porul járhat . . . Megnyílik Uncle Sam "utílapugyára" s szegény vörösöknek ezt kötik talpára . . . S nincs számukra többé csak egyetlen "állás": magyarul úgy hívják: "hazadeportálás!"

SZERDA: BANYÁSZ-NYOMOR . . .

Hiába nyitod fel panasza a szádát: véled szegény bányász egykönnyen elbánnak. Gógós bányabárok felírták a falra: leteszik a munkást jó néhány hónapra . . . S ha majd a nyomortól megpuhul puhára: akkor számíthat csak kegyelem-munkára . . . Szegény bányász-család . . . s éhező gyerekük: reményesség az ágyuk: nyomor a kenyérük . . . Betegség, éhezés, rongyosság, tartozás: meddig tűrheti ezt még a törvényhozás? . . . Fekete az éjféli; fekete a bánat: Bányász keservétől terhes ez a század!

CSÜTÖRTÖK: NACI, VÖRÖS: JAJ MOST NEKTEK . . .

Elvileg a törvény szigorral kimondja: hogy aki "izmusok" híve vagy bolondja; vagy aki ily pártok szervezője, tagja; kiméletlen sujt rá a törvény haragja! S akár lapszerkesztő, akár csak olvasó: törvény parancsára deportálni való! De, aki a pártot idején otthagyja; a Supreme Court annak jogait meghagyja! Vagyis a VOLT tagság nem büntető ok még: s csakis a meglevőt büntetik mindenképp! Tehát aki tag még: váljon meg a párttól: akkor megmenekül a deportálástól!

PÉNTEK: HITLER BESZÉLT . . .

. . . Jobb, ha eszüket a népek el nem veszítik; nem is oly fekete az ördög, mint festik . . . Mért üztek előre belőlünk bolondot? Nem is olyan szörnyű, amit Hitler mondott; Nem akar háborút . . . nem akar őrontást; ő is utálja a háborús vérontást . . . S Uncle Sam ellene bármint is követ el: Uncle Samtól azért ő mitsem követel . . . Danzigot akarja . . . és egy keskeny sávot; amely egybefűzze Nagynémetországot . . . "Ezeken túl nem fog senkit összezuzni . . ." Nos: ki akar ezért "világháboruzni" . . . ?

SZOMBAT: ERDÉLY

. . . Sötét lett, elborult szép Erdélyünk napja: parancsát még mindig oláhoktól kapja . . . Veszni hagyhatjuk-e Erdély szép országát: ezeréves honunk büszke sziklavarárt? . . . Te tudod, oh, Uram: mi volt Erdély nékünk? századok viharán kincses erő vértünk! Oh, hogy ezt a földet másnak átengedjük; oh hogy ezeréves multunk elfeledjük; oh, hogy dögkéselyű verjen tanýát ottan, ahol a székegy szív magyarosan dobban: — Oh Uram: mintsemhogy ily csuf véget érjünk: élet-halálharcban legyen inkább végünk!

II.

A nyár folyamán esedékes konvenciókon sok szó fog esni azokról az óhazai kirándulásokról, amelyeket az utóbbi években a magyar egyletek rendeztek.

Alkalmam volt egy-két delegátus-választó gyűlésen részt venni és már ezeken az osztálygyűléseken szenvedélyes vitákban foglalkoztak a dologgal.

És akármennyire nem tesszik az egyleti tagok és az olvasók egy tekintélyes részének, meg kell állapítanunk, hogy akik a kérdéshez a leghangosabban és a legtöbb szenvedéllyel beszéltek, azok látszólag a legkevésbé tisztában lenni az egész kérdéssel.

A KÉT FONTOS SZEMPONT

A kirándulások elbírálásánál két szempontot kell figyelembe venni azoknak, akik komolyan és jóhiszeműleg kívánnak foglalkozni a kérdéssel.

Az első az, hogy pillanatnyi, mondjuk azonnali üzleti szempontból kifizetődnek-e ezek a kirándulások; a másik az, hogy bírnak-e azok a pillanatnyi előnyökhöz kívül más, maradánoob értékkel vagy hátránnyal.

Akik a "nagy költségek" felett sopánkodnak, azok valószínűleg nem nézik meg elég figyelmesen, hogy egy-egy utazási részvétel milyen feltételekhez van kötve a különböző egyesületekben.

Ha ezeket a feltételeket alaposan megnéznék, ha kiszámítanák, hogy ezek a pályázatok (a nyertesek és a nem-nyertesek) mennyi üzletet szereznek, akkor kevésbé sajnálnák a nagy költséget.

Igaz, egyik-másik egyesület az utazási részvételen kívül a tagszerzési jutalékot is megadja, vagy ad jutalékot a szervezőnek és így ezeknek az üzleteknek a megszerzése valamivel talán költségesebb, de a legtöbbször még így sem merítik ki azt az összeget, amit a biztosítási törvények és számitások az üzlet megszerzésére engedélyeznek.

Nem kívánunk abba a hibába esni, hogy az így megszerzett üzleteknek csak az előnyeit lássuk meg és kénytelen vagyunk leszögezni, hogy vannak hátrányai is.

A "high pressure" utján szerzett üzletek egy bizonyos hányada nem egészséges és valószínű, hogy a versenyek alatt szerzett tagok nagyobb hányada esik ki, mint a versenyeken kívül felvett tagoké.

De ebben az esetben sem szabad feledni, hogy a megmaradó és kieső tagok megszerzésének a költségeit azok fizették meg, akiket a versenyek alatt felvettek; mert — amint azt előző cikkünkben világosan megírtuk — a tagszerzésnek költségeit minden esetben a megszerzett tagok első évi tagsági díja fedezi, amiből tartalékhoz egyetlen centet nem irnak.

Hogy ezt a rendelkezésre álló pénzt milyen formában költik el, hogy odaadják-e azt ügynökki jutaléknak, vagy hajójegyet adnak érte, vagy más formában költik el, az csak másodlagos fontossággal bír. Csupán annyiban fontos a pénz elköltesének a formája, hogy milyen módozatok biztosítanak minél több üzletet (új tagot) egy-egy egyletnek.

Az óhazai kirándulásokkal kapcsolatban sok félreértésre és félremagyarázásra adnak aprólkások mellék-körülmények alkalmat és ezeket nem kívánjuk a véka alá rejteti.

Az egyletek valamelyik tisztviselője vagy tisztviselői elkísérik ezeket a csoportokat, ami természetesen pénzbe kerül az egyletnek.

Az egyik lapban rá is rohan-tak alaposan ezekre a kiséző tisztviselőkre, hogy "költséges kéjutazásokra mennek a tagság költségén".

Két ízben e sorok írójának alkalma volt ezeket a "kéjutazásokat" személyesen és közelről figyelni.

És megnyugtathat mindenkit, hogy akik egy ilyen kísérésben "kéjt" tudnak találni, azoknak az élvezetekről nagyon különös fogalmak lehetnek.

Elismerjük ellenben, hogy még a kíséréssel járó bajlódást is megéri, hogy valaki megnézhesse az óházát, ha már régen nem látta. De hát ezt annyira irigylük, hogy inkább ne legyen társasutazás, csak hogy senki ne ne lehessen ilyesmire alkalma?

Ami a "kéjutazás" költséges voltát illeti, azt hisszük, hogy nem árulunk el nagy titkot, mikor megírjuk, hogy ezeket a "nagy költségeket" nem az egylet viseli.

A hajóutársaságok természetesen üzletet látnak ezekben a kirándulásokban és az azzal járó költségek teljesen legitim formája, hogy kiséző-hajójeget adnak azoknak, akik a társasutazást kísérik. A propaganda költségvetése során bizonyos hirdetési költségeket is engedélyeznek, amelyek a személyes költségeket bőségesen fedezik.

Rosszakaratu beállítás hát, hogy "nagyon költséges kéjutazásokra mennek", mert a csoportok kísérését kéjnek egyáltalán nem lehet nevezni és a költségek sem jelentenek megterhelést az egyletnek.

A KÉSŐBB VÁRHATÓ EREDMÉNYEK

Mikor azonban ezeket teljes őszinteséggel feltárom az egyleti tagoknak, nem kívánom elhallgatni, hogy néha talán túlmennek a fent határolt bevételeken a kiadások és a társasutazások pillanatnyilag deficitet mutatnak.

S még akkor is, még így is feltétlenül helyeselnünk kell, hogy a társasutazásokat az egyletek megkezdtek és szerencsétlenség lenne, ha azokat abba hagynák a jövőben.

Számoljunk önmagunkkal néha őszintén.

Mikor mi az ugynevezett "második nemzedék" hívjuk a magyar egyesületekbe, mit tudunk nekik kínálni, amit nagyobb és előtűk jobban ismert amerikai biztosító intézeteknél nem tudnak megkapni?

Mért jöjjen hozzánk az a magyar ifjú, aki biztosítást néha talán előnyösebben, de soha nem drágábban kap a legnagyobb amerikai cégeknél. Aki előtt nyitva állanak azok az amerikai fraternal (testvérsegítő) intézmények, amelyek gyakran politikai, üzleti és előnyös társadalmi összeköttetésekhez vezetnek.

Mi az, ami őket közénk csábítja?

A magyar egyesületek legtöbb osztályánál megszokott állandó torzsalkodás? Ugye, az nem valami csábító?

Az a tény, hogy magyarul kell nekik beszélni, ami nehezen megy nekik vagy az, hogy az öregek gyakran rájuk szólnak, hogy fogják be a szájukat, mikor beszélni akarnak?

Mindezek nem csábítják őket mihozzánk.

De van valami kínálni valónk, valami eladni valónk, ami a legnagyobb amerikai testvérsegítő egyesületek, a leghatalmasabb biztosító társaságok sem adhatnak nekik.

A magyarságot, a származásuk öntudatát, a származásuk önértetét, amelyet azonban — sajnos — negyven év mulasz-

tása után jóformán most kell kiépíteni, de legalább megerősíteni bennük.

Józan ember nem fogja egy pillanatig tagadni, hogy a nagy magyar egyletek reneszánsza, ujja-éledése akkor kezdődött, mikor erős lendülettel kultiválni kezdték a magyar nemzeti öntudatot, mikor kulturális működésüket, hogy úgy mondjuk magyar nemzeti irányba terelték. S amennyiben mindig ilyen irányban haladtak, talán helyesebb megállapítás, hogy pozitív nemzeti irányt vettek fel, mikor Magyarországra fel indultak.

Ha néhány év alatt néhány száz amerikai magyar ifjú fogja — akár az egyletek segítségével, akár anélkül — az óházát megnézni, a magyar nemzeti öntudat, illetve a magyar származás öntudata olyan erősen megerősödik a második nemzedékben, hogy erősségei lesznek minden magyar intézményünknek.

Még akkor is át kellene tehát közülök néhányat időnként küldeni, ha semmiféle szolgálatot nem végeznek az egyletnek, ha az elköltött pénz a behozott üzletek (új tagok) révén meg nem térülne, mert a második nemzedék származási öntudatában — és csak abban — van a magyar intézményeink jövője.

Azokon a delegátus-választó gyűléseken, amelyeken részt vettem és amelyeken nagyhangon, de kis hozzáértéssel magyarázták, hogy "költséges" a "költséges" az óhazai kirándulás, szegyenlettem magam, mert erre a hosszú, hogy úgy mondjam lelkibefektetésre senki nem gondolt.

Az osztályok vezetői — egyik helyen magyar pap — egyetlen szóval meg nem magyarázták, hogy a magyar származás öntudatának az ápolása életérdeke minden magyar egyletnek és úgy hagyták a vitát olyan mederbe terelni, mintha csakugyan egyes ember "költséges" a "költséges" lenne a célja az óházával való kapcsolatok kiépítésének.

A hozzá-nem-értés, a félremagyarázás és a helytelen megítélésen kívül aztán van bizonyos rosszakarat is azokban a támadásokban, amelyek a kirándulások miatt érik a magyar egyesületek igazgatóságait.

Aki előtt nem szimpatikus a mai magyar kormány vagy annak irányzata, képtelen a kormányt elválasztani a szülő földtől és radikális lapjaik úgy tüntetik fel ezeket a kirándulásokat, mintha azoknak politikai céljai lennének.

Nem értik, illetve nem akarják megérteni, hogy a magyar kormány politikai céljai az amerikai magyarokkal és különösen azok gyermekeivel nem lehetnek és nincsenek és csak a rosszakarat és a gyűlölködés szemüvegén keresztül tudnak a dologról tárgyalni.

Politikai célja volt például annak, hogy az International Workers Order pár éve hasonló kampányban Oroszországba szülő jegeket ajánlott, mert az amerikai magyar és Oroszország közt nincs és nem lehet más közösséget elképzelni, mint hogy a kommunista hitre tért magyarok a Szovjetet nevezik "munkásházának".

Minket, amerikai magyarokat a szülőföldhöz az otthoni rokonok, az onnan hozott tradíciók, a magyar kultúra kötének, amelyek éppen olyan szoros kapcsolatok, mikor liberális kormányzata van Magyarországnak, mint mikor vörös volt vagy fehér volt a kormányuk.

Ne düljenek hát be a magyar egyletek tagjai az uszításnak,

NEM MOZOG MÁR A MAGYAR

Apránként helyhez kötődött az amerikai magyar az új világban és nem mozog többé. Akármilyen rosszak a viszonyok ma, az amerikai magyar, az öreg amerikai magyar nem csomagol többé össze és nem megy más "pléze" szerencsét próbálni, hanem ott marad, ahol van.

New Jersey állam Alpha nevű községe mutatja ezt legjobban. Ennek a falunak lakossága ma is túlnyomólag magyar és ezek mind helyhez vannak kötve. Ha az ember megindul nagy Amerikában, elmegy Pittsburgh környékére, Detroit vidékére vagy Chicagoba, Clevelandba, százával talál olyan öreg amerikai magyarokat, akik az Alpha szó hallatára nyomban megmondják:

— Valaha én is dolgoztam ott a cement gyárban.

Ez a valaha a világháború előtti időket emlegeti. Mert akkor még könnyen mozgott a magyar. Megpróbálta Alpha-n összekalapált egy kis utiköltiségre valót és azután vonatra ült és ment más helyre, mert úgy hallotta, hogy ott is vannak magyarok, meg lehet élni ott is.

Csaknem tíz éve már, hogy a nagy alpai cementgyár kapuit becsukták és a munkát abbahagyták. Azok a magyarok azonban, akiket ez a csapás ért, ott maradtak helyben. Nem mentek el más vidékre. A kis bogárhátú házacskák, elől a munkátlan kertekkel, ma is magyar kézen vannak. A gazdájuk ugyan Philpsburgba, Eastonba, Bethlehembe jár munkába, de estére hazajön és helyben ül.

Nagy jelentősége van ennek. Az, hogy helyhez kötött lett a magyar Amerikában is. Ragaszkodik a falujához és úgy látja, hogy azonkívül részére nincs élet. A helyhezkötöttségnek ez az érzelme szinte ösztönös fejlődött otthon a magyarban. Az alvégi ember a világ semmi kincséért se költözött volna el a felvégre, hanem maradt ott holta napjáig, ahol született.

Ezt teszi most már amerikai földön is, ami annyit jelent, hogy ennek az országnak örökös fia lett. A nagy világon ekkivül nincsen számára hely . . . Pedig itt mostanság többször veri, mint áldja a sors keze.

Akik arról ábrándoznak, hogy a magyar mint magyar örökké megmarad Amerikában, ha másban nem, akkor utódaiban, szomorúan néznek a helyhezkötöttség felé. Mikor a columbi magyar azt mondja a daytoninak, hogy nem tudna már Daytonban megélni, akkor kifejlődött benne a lokál patriotizmus is és hajlandó arra, hogy itt Kecskemét—Nagykörös-szeri harcot folytasson a maga városának védelmében. Mikor a detroit magyar büszke arra, hogy az automobilok városában nagyobb a magyar kolónia, mint Toledóban, pedig Toledóban hamarabb voltak magyarok.

az izgatásnak, a gyűlöletnek, a rosszakaratnak: az óhazai kirándulások befektetéseket képeznek az amerikai magyar jövőbe.

Lehet talán a részletekről egyes esetekben beszélni, hibás számítások csuszhatnak be egy-egy tervezetbe, mikor a versenyeket kiírják, más formákat lehet talán adni a dolognak, de egy dologgal legyen magyar Amerika tisztában.

A második nemzedéknek csak származásuk önértetét tudják eredményesen eladni és annak kiépítésére vagy fokozására jobb eszközöket soha nem találnak, mint az óhazai kirándulások.

akkor már az amerikai helyhezkötöttség beszél belőle.

Hova fog ez vezetni, azt látni nem lehet. Bizonyos mélabus hangulatot kelt az emberben az, amikor látja, hogy az amerikai magyar már megnyugodott a gondolatban, hogy amerikai hantok alatt alussza majd örök álmát, de ezen segíteni többé nem tudunk.

Kiérlelődött bennünk a második haza iránti feltétlen szeretet. Apránként csak szép álmoknak látjuk a szülőházát, de ez az álom olyan réginek tűnik fel, mintha nem is lenne igaz. Egy-egy nagy magyar esemény, mint a Felvidék viszáterése kiváltja ugyan belőlünk a régi érzéseket, de csak rövid időre. Nem többenél akkor sem arra, mint éppen zsebünk megnyitására. Egyetlen magyartól se hallottuk azt, hogy most már visszatér a szülőházába, mert a Felvidékkel együtt felszabadult a maga faluja is.

Marad az amerikai magyar ott, ahol éppen van. És szereti a várost vagy a falut éppen úgy, mint azt, amelyikben született. Szóval amerikai lett és nem változtat ezen se írott malaszt, se szóbeli prédikáció.

MEGHÍVÓ

A Magyarok Világszövetsége 1939. évi közgyűlését folyó évi június 15-én déli fél 1 órakor tartja Budapesten, V., Géza u. 4. sz. alatti helyiségében a következő napirenddel:

- 1) Az elnökség és az állandó iroda jelentése.
- 2) A számvizsgáló bizottság jelentése alapján a zárszámadás megtárgyalása és döntés az elnökségnek és az állandó irodának szóló felmentvény megadása tárgyában.
- 3) A folyó évi költségvetés megállapítása.
- 4) Döntés azoknak az indítványoknak tárgyában, amelyek a közgyűlés hatánapja előtt legalább 8 nappal beérkeztek a központi irodához.

Erre a közgyűlésre az egyesület tagjait tisztelettel meghívjuk.

Báró Perényi Szigmond, elnök.

Minden petíció csak egyet akar a törvényhozástól, — valaki vagy valakik javára pénzt.

Nem kell a nagy vagyonok felosztásával sokat törődni. Csak kell bízni a munkát a jókedvű örökösökre.

AMERIKÁS MAGYAROK SZÁLLODÁJA BUDAPESTEN

METROPOLE

VII. RÁKÓCI UT 53
a város szívében
Telefon 1-389-50
Sürgőnycim: Metropol

150 modern szoba — Patinásbűvölő konyha — Nagy kávéház — Étteremben esténként a legjobb magyar cigányzene — A Téli kertben jazz-band és tánc.

Ha használnák, szálljon a

METROPOLE-ba
MÉRSEKELT SZOBA-
ÉS PENZIO ÁRAK

E lap magyarországi szerkesztője
FAY FISHER ANDOR
Állandóan szállodánkban lakik.
Keresse fel, ha Budapestre jön

MAGYARORSZÁG

Irja: **FAY FISHER ANDOR** az Associated Hungarian Weeklies budapesti szerkesztője
Címe: Budapest — Hotel Metropole

Magyarországban, — ha csak külpolitikai események meg nem akadályozzák — hamarosan képviselőválasztás lesz.

A jelenlegi képviselőket 1935-ben Gömbös Gyula miniszterelnöksége idején választották. Gömbös Gyula hozta össze azt a többségi pártot, melyre azóta a kormányok támaszkodnak, de amely párt születése pillanatában se volt teljesen egyforma gondolkozású, világnézetű képviselők pártja.

Voltak abban kartelvezérek és legszűkebb karteellenesek, vad antiszemiták és zsidószármazásuak, erős gazdasági reformokat sürgetők és ilyenektől irtózók, álláshalmozás meg szüntetését követelők és husz és még több vállalati igazgatósági tagsággal dicsekedhető politikuskok.

Gömbös Gyula aiatl azonban szépen megérték egymással ezek a különböző világnézetű képviselők. Még Darányi Kálmán alatt is úgy, — ahogy együtt tudtak maradni, de már Imrédy Béla kormánya alatt szinte elviselhetetlen volt a pártban az atmoszféra.

A szélsőjobboldalnak nevezett csoport lett a hangadó a pártban, egyre erősebb lett az ellentét a különféle csoportok között, míg aztán a múlt év őszén egy csapat kivált a kormánypartból.

Ez a tábor se volt egységes elveket valló. Ezek is két részre szakadtak.

A csoport kiválása után a pártban maradtak már elenyésző számmal voltak többségben a többi pártok felett és ilyen kicsi többséggel nem nagy öröm a kormányzás.

Talán ez érlelte meg Teleki Pál miniszterelnökben, hogy feloszlatja a parlamentet, új választást tartat, melyből reméli, példátlan többséggel tér vissza a parlamentbe.

Ez a választás az új titkos választójog szerint fog lefolyni. Az egész ország titkosan szavazhat, mert eddig Magyarországon csak a városok népe gyakorolhatta titkosan alkotmányos jogait.

Tévedés azonban azt hinni, hogy Magyarországon még soha se nem volt országosan titkos választás. Volt már ilyen, sőt az igazán általános titkos választás volt, mert nagyon széles keretű között mozgott a szavazati jog: Friedrich István miniszterelnöksége idején titkosan választották az önálló Magyarország első Nemzetgyűlését.

Hogy Teleki Pál reményei be fognak-e válni, az ő úgynevezett Magyar Élet Pártja fog-e igen nagy többséget nyerni, — vagy más, szélsőséges pártok hódítanak majd el sok mandátumot: nehéz lenne megjósolni.

TIZENÖT PÁRT VAN MAGYARORSZÁGBAN

E pillanatban Magyarországon nem kevesebb mint tizenöt csoportra, pártra oszlik meg a képviselőház.

Hogy a képviselőválasztások után hányank nem marad hirmondója se: azt is nehéz lenn megmondani.

Egy bizonyos. En sokat csavargom az országban, a legkülönbébb foglalkozási osztályokba tartozó emberekkel beszélgetek. Nyugodtan leírom, az ország népének legnagyobb részét egyáltalán nem érdekli a politika.

Nem törődnek az emberek azzal, lesz-e választás vagy sem. Azt mondhatom: ez leg-

inkább csak azokat érdekli, akiknek mesterségük a politizálás vagy pedig azokat, akik politizálásukkal valami előnyt szeretnének maguknak szerezni.

A népet nagy általánosságban azt mondhatom belpolitikai viszonylatban csak egy kérdés érdekli igazán. A földbirtokok igazságosabb megosztása.

És miután azt látják, ezt az égető kérdést nem oldották meg, újra elhalasztották azt: kezd a hitük veszni a politikuskokban.

Talán ez is az oka annak, hogy a szélsőséges irányzatok talajt tudtak egyes vidékeken verni.

A MAGYAR ÉLET PÁRTJA

Most sorra bemutatom a magyarországi politikai pártokat, csoportokat úgy, amint én látom azokat.

Lehet, nem mindenben helyes a meglátásom. Mentségemül szolgáljon ez esetben, hogy én természetesen — mint azt leg-többször leszögeztem — nem foglalkozom itthon politikával. Csak szemlélem az eseményeket, figyelem a politikai életet.

A legnagyobb párt a Magyar Élet Pártja. A vezére persze a miniszterelnök: gróf Teleki Pál. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a pártban korlátlan ur lenne. Kétségtelen, hogy igen erős jelenleg a volt miniszterelnök Imrédy Béla és a volt honvédelmi miniszter Rátz Jenő csoportja. Azt mondhatnám: ezek a képviselők nyomják ma a Magyar Élet pártjára a bélyeget. Az ő akaruk döntő sulya. A párt elnöke báró Vay László, ő lesz a választás legfőbb irányítója is.

Imrédy Bélának legbizalmasabb munkatársa, államtitkár volt és ma se áll messze tőle. Vay báró Bethlen István miniszterelnöksége alatt került a politikába, mint Bihar megye főispánja. Gömbös Gyula alatt is az maradt, sőt ő harcolt Debrecenben legjobban Bethlen István egykori táborá ellen. Darányi Kálmán alatt lett államtitkár. Erős egyéniség, kíméletlen harcos. Munkatársai is debreceni politikuskok, akik kitűnő szervezők.

Vay László osztogatja a kerületeket és mert, mint fent említettem, közel áll felfogása az Imrédy-Rátz csoporthoz, azt mondhatom, a hivatalos jelöltek nagyrészt ebből a táborból fognak kikerülni.

NEMZETI FÜGGETLEN PÁRT

A Nemzeti Független Párt Sztranyovszky Sándor volt földmívelésügyi miniszter körüli csoportosult képviselők pártja. Talán ebben a pártban ülnek legtöbb miniszterséget, államtitkárságot betöltött képviselők. Komoly, értékes emberek, akik akkor léptek ki a pártból, amikor észrevették, hogy Imrédy Béla diktatúrás módon akarja Magyarországot kormányozni.

Legtöbbjük gróf Bethlen István politikáját vallja: de Bethlen István nem tagja pártjuknak. Konzervatív párt, a földreform kérdésében nem egészen világos álláspontjuk.

A választáson: nem mernék nagy jövőt jósolni ebben a pártban helyet foglaló jelenlegi képviselőknek.

REFORM PÁRT

A kormány pártjából kilépett képviselők másik cso-

portja Bornemissza Géza és Mikecz Ödön volt miniszterek vezérlete mellett Reform Párt néven tömörült. Tizenhat képviselő alkotja a pártot, nagyrészt fiatalok, Gömbös Gyula egykori reform nemzedéke. Gömbös Gyula politikai programját vallják ma is, de a kormány pártjában helyet foglaló politikuskok jórésztől nem nagyon különbözik világnézetük. Ők is azért mentek ki a kormánypartból, mert Imrédy politikáját helytelenítették.

Teleki politikáját helyeslik és hogy még sincsenek pártjában: oka az, hogy a kormány-part lehangosabb része kiválásuk után olyan határozatot hozott, hogy akik vissza akarnak térni, azt ők bírálják el, hogy vissza jöhetnek-e vagy sem. És ilyen bírálatból még se kérhetnek Bornemisszáék.

Hogy jönnek-e vissza hirmondók közülük? Nagyon kevesen. Bornemissza Géza a kisparosok között személy szerint nagyon népszerű, de ez kevés ahhoz, hogy pártja jelöltjeit mandátumhoz juttassa. Jó lesz, ha ő maga visszakerül majd a parlamentbe.

KERESZTÉNY GAZDASÁGI PÁRT

A Keresztény Gazdasági Párt mely gróf Zichy János vezetése alatt áll, az utóbbi időben válságban ment keresztül.

Ez a párt a mindenkori kormányokat "kivülről" támogatta. Imrédy Béla válságos napjaiban, amikor pártja felbomlott ezzel a párttal kötött paktumot, hogy támogassák. Ugy hírlík a paktum ára az volt, hogy a földbirtok politikai javaslatnál a párt álláspontja érvényesül. A pápi és főúri birtokok nagyobb kíméletben részesülnek.

A párt tagjainak egyrésze azonban a paktum után még szorosabb együttműködést is akart. Azok a képviselők, akik előtt nem volt nagyon ellenszenvés Imrédy Béla diktatúrára törekvése. Ezek kiváltak a Keresztény Gazdasági Pártból és beléptek a Magyar Élet Pártjába: Ugy, hogy ma ez a párt nagyon kis reménysekkel indulhat a választásba. Annny mandátumot szerez, amennyit a kormány pártja szívesen lát.

KISGAZDA PÁRT

A Kisgazdapárt, mely Eckhardt Tibor vezetése alatt áll, pár év előtt az ország legerősebb tömegeit vallhatta magának.

Ma ez a múlté. A Kisgazda párt tömegei más pártokban kerestek elhelyezkedést. Részben a Magyar Élet Pártjában, részben meg a különféle Nyilas kereszties pártokban.

Az 1935-ös választás előtt nagyon erős volt Eckhardt Tibor pártja. Akkor azonban szerencsétlen választási paktumot kötöttek Gömbös Gyulával és ez nagy katasztrófát zuditott a pártra. Az ellenzéki tömegeknek soha se nem tetszik az, ha vezérek a kormánnyal egyezsége lépnek. Így volt ez a Kisgazdapártnál is. Eckhardt Tibor pártjának kétségtelenül nagy érdeme van abban, hogy a titkos választói jog tétő alá került, élesen harcolt minden diktatúrás törekvés ellen is, de a tömegek soha se nem értékék meg, hogy pártjuk Darányi Kálmánt és az első időkben Imrédy Bélát is támogatta.

Az ellenzéki tömegek pártjuktól mindig erős akciókat,

lendületet várnak és mert ezt nem találták meg pártjukban: elmentek a nyilas pártokba.

A pártnak másik nagy baja: nem szerencsésen válogatta meg a mult választáson jelöltjeit. Tessék elképzelni egy pártot, melynek neve kizsálda, de ilyen foglalkozást űző képviselői nincsenek. Úgyvédek, nyugalmazott köztisztviselők a képviselők.

Most ugy hallom, hogy a jelöltek között lesznek kizsáldák is. Lehet, hogy ez talán segít a pártban és újja tudják élesíteni.

Ebbe a pártba lépett be a mult választáson mandátum nélkül maradt Bajcsy Zsilinszky Endre, Nemzeti Radikális Párti tömegeivel. Az ő embereinek nagyrésze is azonban ma már más pártokban van.

NEMZETI DEMOKRATA PÁRT

A Nemzeti Demokrata Pártban főleg Budapest zsidósága foglal helyet. Ez a kicsi párt is azonban ketté van szakítva. Az egyik csoport Rassay Károlyt, a másik Vázsonyi Jánost vallja vezérének. Nálunk mindig azért szakad a párt, mert sok a vezér, ha a tömeg kicsi is sokszor.

Miután a zsidóság választói joga megszűnik, a mai képviselők közül alig jut vissza a parlamentbe egy-kettő.

SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT

A Szociáldemokrata Pártnak mai képviselői közül is sokan nem lesznek újból képviselők. Ez a párt is úgy járt, mint a Kisgazdapárt. Tömegei elhagyták.

A baj forrását én nemcsak abban látom, hogy a németországi események nyomán itt is gyökeret tudtak verni a nemzeti szocialista pártok, hanem magában a párt vezetésében is.

A Szociáldemokrata Párt — nem engedett teret az ifjúságnak. A pártot, azt mondhatom, ma is az a garnitúra vezeti, mely békében a régi híres szocialista vezérek megett csak második, harmadik vonalban volt a háború óta felnőtt fiatal generációból ott hiába keresünk egyet is.

Pártvezérek, akiknek mesterséggel lett a vezérekedés, valóságga uralták a pártot és 20 év óta nem engedtek új embereket a párt élére. Nem akarták megérteni, hogy az új időkben Buchinger Manók neve talán még se alkalmas arra, hogy a párt élén álljanak.

Debrecenben közvetlen jelölője voltam a párt zűllésének és annak, mint mentek át tömegeik egyik napról a másikra a nyilaskeresztes táborba. Ottani képviselőjük gazdag budapesti zsidóüggyvéd volt két cikluson keresztül. A nyilasok persze ezt a körülményt használták ki legjobban és főleg a fonák helyzetre mutattak rá a Szociáldemokrata Párt elleni hadjáratukban. A párt debreceni vezetőit látták ezt a kényes helyzetet és szerettek volna más jelöltet kapni. A párt központja nem engedélyezett mást. A mult választáson a debreceni zsidó szavazatok segítségével még megtudták ott választatni. De tömegeik már akkor a nyilaskeresztesek felé igazodtak.

NYILASKERESZTES PÁRTOK

Nyilaskeresztes Párt e pillanatban ötféle van.

Az egyiknek vezére jelenleg a szegedi Csillag börtönben ül, ez a Hungarista Párt, mely a feloszlatott Hungarista mozgalom utóda. Három képviselője volt a parlamentben, vezérük Hubay Kálmán addig, míg Szálasi Ferenc majd kiszabadul.

Tömegeik vannak, de nem olyan nagyok, mint ők állítják. Miután azonban anyagi helyzetük kétségtelenül jó, pénzzel győzik majd a választási agitációt és mert szervezés terén is ügyesek, továbbá mert az el nem intézett földreform még mindig kitűnő agitációs eszköz és ígéretekben őik igazán nem fukarok: valószínű, képviselőik száma emelkedik az új választáson.

Őket tartják annak a pártnak, mely német kapcsolatokkal rendelkezik.

Festetich Sándor gróf nyilas kereszties vezérnek alig vannak tömegei. Ezt a gróftól nehéz is komolyan venni. A Károlyi-forradalom idején honvédelmi miniszter volt, most nyilasse vezér.

Pálffy Fidél gróf "tömegeit" is azt hiszem könnyen meg lehetne számolni.

Meskó Zoltán 1932-esnek nevezti nyilas pártját, amivel azt akarja feltüntetni, hogy ebben az irányzatban az ő pártja a legrégibbi. Tömegei csak szóránnyosan vannak, de talán egy két mandátumot kap pártja, feltéve, hogy a választási indulás minden feltételének meg tud majd felelni, ami az itteni választási törvények mellett nem könnyű dolog.

Balogh István debreceni nyilaskereszties képviselőnek is saját külön pártja van. De tömege nincsen. Itt-ott vannak hívei, de kétséges, hogy annyian lennének, hogy mandátumokat tudjanak szerezni.

Nemzeti Front a neve egy szélsőséges pártnak, melyben főleg a Kisgazda Pártból kivált elégedetlen képviselők foglalnak helyet. Vannak tömegeik és úgy vélem őik is megerősödve jönnek majd vissza a parlamentbe.

PÁRTONKIVÜLIEK

Akik — azt hinnék, hogy annyi pártból mindenki találhat magának, guszthusának valót, az téved. Van egy sereg képviselő, akik Pártonkívüliek-ként szerepelnek, egy párthoz se csatlakoztak. Saját maguk programján állnak, pártkerekteken kívül. Az új választás után közülök alig jön vissza valaki a parlamentbe.

Az Egyesült Államok népének elég két nagy párt, itthon még 15 párt mellett se találunk egyesek maguknak megfelelő politikai pártot.

Igy állnak ma a pártok pár héttel a választás előtt. Mire kiírják a választásokat, lehet, egyesek még ki és belépnek majd, az is lehet, pártok egyesülnek, vagy szétrobbannak, itt ilyesmire mindig el kell készülni.

Valószínű, hogy a titkos választás sok meglepetést hoz majd. Főleg a politikuskoknak, akik nem ismerik jól a népet. Hiszen: itt nem az a törvény, ami Amerikában, hogy egy-egy kerületben csak ottani lakosok léphet fel képviselőnek. Itt a legtöbb kerület képviselője budapesti lakos, akiknek kerületük hangulatáról, a nép problémáiról, óhajairól alig van fogalmuk.

En azt hiszem, a titkos választás éppen azokat a pártokat fogja legjobban megtépní, melyek pedig a legjobban óhajtották a titkos választás országos bevezetését. Az ugynevezett liberális pártok jelöltjeiből alig jön be az új parlamentbe hirmondó.

Igy látom én a politikai pártok helyzetét, április 14-én.

Csak annak vannak jóbarátai, aki maga is őszine jóbarát.

A BRIDGEPORTI SZÖVETSÉG

(Amerikai Betegségügyi és Életbiztosító Szövetség)

a második és harmadik nemzedékbeli amerikai magyar ifjúság bevonásával

NAGY TÁRSASUTAZÁST RENDEZ

MAGYARORSZÁGBA

Indulás New Yorkból a North German Lloyd

BREMEN július 25

7 NAP ALATT AZ ÓHAZÁBA ÉRÜNK

A bremenhavi kitűzőből külön gyorsvonat indul Budapestre, ahol ünnepélyes fogadtatás várja az utasokat.

Rendszeres heti hajójáratok Brémába és Hamburgba. Ha előbb vagy később akar utazni, kérje menetrendünket. Szakszerű felvilágosítás bevándorlási és látogató vizumok dolgában.

Minden magyar részt vehet a kirándulásban. Lépjön érintkezésbe a helyi hajóügynökséggel.

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

HAROLDNAK NINCS IGAZA

Politikai pártnak nincs nagyobb ellensége az olyan tagnál, aki a saját pártját csalhatatlannak tartja. Még a tulajdon és igazságtalan ellenzéki politika se árthat annyit, mint a rövidlátó dicséret, amely úgy találja, hogy a párt s annak vezetői nem követhetnek el semmi hibát.

Az ilyen rövidlátó, sőt csaknem vak párhívek közül való a Roosevelt kormányzatnak egyik minden tekintetben jóra való minisztere. Harold Ickes, aki a belügyeket kezeli, ak becsületes, tisztakező ember, de aki mindig az előtérbe siet és hevesen védelmezi az elnököt. Olyan hevesen, hogy szavai nyomán mindig vihar keletkezik.

A nemzet érdekeinek nem lehet jobb érzésű és jellemesebb védelmezője, mint Harold Ickes, aknek tisztessége előtt kalapot kell emelni. Ickes nem tartozik a nagy tehetségű emberek közé. Munkáját pontosan és jól végzi, de hat évi belügyminisztersége alatt nem alkotott semmi kiválót, mert alkotásra való tehetsége kétségtelenül nincs. Ez azonban nem volna baj. Elvégre nem lehet ennek az országnak minden egyes minisztere ekeket verő tehetség. Középszerű emberekre is van szükségünk, akik munkájukat becsületesen lássák el és ezek közül való Harold Ickes.

Igen nagy baja azonban ennek az embernek az, hogy bebeszélte magának valamit. Azt beszélt be, hogy neki kell Roosevelt elnököt és az egész New Dealt külső támadások ellen megvédeni. Nem érezte meg azt, hogy erre maga az elnök a leghivatottabb ember. Akinek csodálatos tehetsége van arra, hogy minden támadást sikerrel verjen vissza. Harold Ickes úgy érzi, hogy neki mindig előre kell rohanni, lánegelő beszédekkel tartani olyan dolgok és kérdések felett is, amelyekhez semmi köze.

Tudja például mindenki a föld kerekén, hogy Roosevelt elnök ellenszenvesen néz a diktátorok felé s ezt nem is titkoltja. Az elnök azonban éppen olyan jól tudja, hogy ezen a téren meddig mehet, mikor elcsenvenvét ki akarja fejezni. Udvarias, válogatott diplomáciai nyelven mondja el Roosevelt a magát és ha erősebb kifejezések használatára van szükség, akkor azt az illetékes hivatalos közegre, a külügyminiszterre vagy annak helyettesére bizzza. Ezzel szemben azonban Harold Ickes nem akarja megérteni azt, hogy a belügy-

miniszteriumnak semmi köze a külpolitikához és több ízben megette már azt, hogy alacsony hangú támadásokat intézett a diktátorok ellen, amit természetesen senki nem vett komolyan. Fogadtalan prókatornak tekintették ilyenkor és mosolyogtak kirohanásai felett.

Különösen sok támadást intézett kéretlenül Ickes az amerikai sajtó ellen azért, mert az a New Dealt bírálgatni merte. Igaz, hogy a bíráltság sokszor rosszindulatú volt, de a sajtónak az alkotmányban biztosított szabadsága mellett ez ellen nem lehet kifogást emelni. Minden polgárnak jussa van ahhoz, hogy bírálgassa a kormányt szóban és írásban és ez ellen legkevésbé a belügyminiszternek van joga tiltakozni. Ickes azonban erről mindig elfeledkezett.

Most pedig a koronát tette fel meggondolatlanul nyilatkozataira. Felhivta az amerikai újságírók unióját, hogy vonja meg a tagsági kártyát azoktól a cikkeket író újságíróktól, kolumistáktól, akik nincsenek egy véleményen az elnökkel és kormányának tagjaival. Meg is nevezte ezeket az embereket. Hugh S. Johnson tábornokot, Peglert, Walter Lipmant és másokat. Arra kérte az újságíró uniót, hogy ekeztől az emberektől vegyék el a kenyérket.

Vitriolos támadásokkal felelt erre a kenyérükben megtámadott újságírók. És ezeket a vitriolos támadásokat a belügyminiszter meg is érdemelte. Még Roosevelt elnök se tudott a védelmező kelní, csak éppen vállait vonogatta, mosolygott és szokott jószágával mondogatta:

— Harold elhajította ismét a sulykot.

Nem kívánja senki, hogy e szerencsétlen beszéd következtében Ickest lemondásra kényszerítsék. De igenis kívánják azt, hogy tegyenek végre szájkosarat reá. Mert aki annyire vigyázatlan a nyelvével, annak nem szabad a szónoki emelvényre menni és beszélni. Az kárt csinál akkor is, amikor jót akar és félre kell állítani a sarokba, ahol nem árthat.

PAN AMERICAN TRUST COMPANY HARBOR STATE BRANCH

Alapítva: 1888 ÉMIL FOURTH AVE. AT 9th ST., NEW YORK

Több mint 30 éve szolgáljuk az amerikai magyarságot

PÉNZKÜLDÉS BÁRHOVA A LEGOLCSÓBB ÁRAKON

HAJÓJEGYEK - BETÉTEK KÖZVEGYZŐI ÜGYEK

Forduljon hozzánk bizalommal Member Federal Deposit Insurance Corporation

MAGYAR Bányászlap

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

Published by Associated Hungarian Weeklies of America
8502 WEST JEFFERSON AVE. DETROIT, MICHIGAN
Telephone: VINEWOOD 1-8222

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban
The only Hungarian Miners' Journal in the United States

Subscription Rates: In the United States \$3.00 — In Europe \$4.00
Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban \$3.00 — Európában \$4.00
Egyes szám ára 6c Single Copy 6c

Megjelenik Minden Csütörtökön Published Every Thursday

MARTIN HIMLER, Editor

A Magyar Bányászlapot bányászok írják bányászokról bányászoknak
The Hungarian Miners' Journal is Written for Miners of Miners by Miners

Entered as Second Class Matter at the Post Office at Detroit, Mich.
Under the Act of March 3, 1879.

EGY EMBEREN MULIK A KÉRDÉS

Olyan vidéken, ahol az emberek juhok tenyésztéséből élnek, a leggyűlöttebb dolog az olyan kutya, amely rákapott arra, hogy a juhokat pusztítsa. Az ilyen fenevad lehet kóbor kutya, amely véletlenül vetődött a juh-tenyésztők vidékére, de megeshetik az is, hogy valamelyik gazda békésnek látszó állatja vadult el és okozza a kárt.

Bármilyen fajta a juhokat pusztító kutya, minden juh-tenyésztő veszedelmes ellenségnek tekintti és nem tud megnyugodni addig, amíg el nem tette láb alól.

A gazdákat ilyenkor nem kell biztatgatni arra, hogy hajtóvadászokat rendezzenek. Senkise keres kifogásokat a hajszában való részvétel ellenében. Alig hangzik el a kiáltó szó, abban a pillanatban már nekifeszült elhatározással, megkeményedett szívvel indul utnak mindenki, hogy a veszedelmes fenevadat elpusztítsa. A gazdák otthagyták a szántást, félbeszakították az ebédet, hogy a vadászokhoz csatlakozzanak. Szinte ösztönzerű bennük az indulat, hogy a közös ellenséggel szemben minden módon védekezzenek.

Talán nem is valami jóbarátok a gazdák. Lehet, hogy éles vallási és politikai ellentétek vannak egymással. Lehet, hogy irigylaknak egymásra. Lehet, hogy egyelőre csak egy gazda juhaiban történt kár és azt az egyet senki nem szereti. Mindezeket azonban elfeledik, mert tudják, hogy a veszedelem másokra is áterjedhet, hacsak elejét nem veszik idejekorán.

Ezek a gazdák érdemesebb arra, hogy gondolkodjunk feletük, mert szellemükben és tevékenységükben olyanok, mint azok az emberek, akik egy demokráciában a polgári szabadságot védik. Ha hiányzik belőlük az érdekes, hogy minden veszedelemmel szemben közösen védekezzenek, akkor meg se érdemelnék azt, hogy szabad polgárok legyenek.

Amerika az utolsó húsz évben nagy változásokon ment keresztül, de ennek dacára még mindig vannak olyan lakói, akik ugyan jó amerikai polgároknak vallják magukat, de valójában nem azok. Eppen olyan kevéssé értik azt, hogy mit jelent a polgári szabadság, minthogy a papagály se tudja a szavak értelmét, amelyeket ismételget.

Ezeknek sorából kerülnek ki azután azok, akik a véletlenül kezükre jutott hatalommal visszaélnék. A hatalom azért jutott a kezükre, mert tökére, nagy tökére tettek szert, aminek irtózatosa a befolyása. És a visszaélés ellen csakis állandó éberséggel és résenálállással lehet védekezni azoknak, akik tényleg jó polgárok.

Ezeknek a jó polgároknak tudni kell azt, hogy egyetlen ember szabadságának korlátozása már veszedelmet jelent mindenre nézve. A juhok pusztító kutya akkor is veszedelmes, amikor még csak egyetlen gazda juhait tépte szét. Eppen így igaz demokratikus szabadságról nem lehet beszélni addig, amíg van olyan ember közöttünk, aki gazdasági járom alatt él. És nem lehet igazán jó polgár az, aki az ilyen egyes emberek védelme érdekében nem hajlandó küzdeni.

HITLER BESZÉLŐ SZÁMAI

A propaganda sohase mond igazat. Hazudik akkor, amikor Hitler mellett beszél és hazudik akkor, amikor Hitler ellen szólal meg.

Senkise tudja nagy Amerikában és valószínűleg Európában sem, hogy milyen véraldozatába került a német nemzetnek Hitler Adolf hat éves uralma és örök titok maradna ez, ha a hirhadt német Gestapo ügynökei közül néhányan meg nem szökne egy-kettő és mikor már biztonságban van, akkor el nem járja a szája.

A Gestapo, a Hitler-féle titkos rendőrség, amely semmiféle se marad mögötte Stalin OGPU néven ismert láb-alól-eltevo intézményének, mindent tud, mert mindenről statisztikát vezet. Mostanság éppen egy ilyen Gestapo statisztikus lógott meg Németországból és Angliában közzétette a Hitler uralom verstatistikáját. Megtudjuk belőle ezeket:

— Hitler alatt 1.100 német elaltatást fejeztek le a hóhér bárdjával; 400 foglyot lölettek le "menekülés közben", szóval a jól ismert rendszerrel tették el láb alól; 750 fogoly követelt el "öngyilkosságot" a rabságban, ami szintén ismeretes kivégzési mód; 4.500 ember tűnt el nyomtalanul és mindörökké; végül 120.000 ember van a koncentrációs táborokban.

Ez a pontos statisztika minden szépítő vagy feketítő propagandával szemben. És akinek ez nincs nyére, nyugodjék meg abban, hogy a bolsevizmus nagyobb dicsőségére ez még nem is öt százaléka annak, amit Stalin csinált Oroszországban. És ott még statisztikát se vezetnek a munkás-paradicsom áldozatairól.

SZÓBA SE ÁLL VELÜK A NAGYUR

Arthur H. James névre hallgat ez idő szerint Pennsylvania állam kormányzója. Azé az állam, amelynek határain belül az összes állami alkalmazottak unióba szervezkedtek, kilenc vagy tíz különböző unióba és csatlakoztak a CIO táborához.

A State, County and Municipal Workers Union, azaz az állami, megyei és városi alkalmazottak uniói elhatározták, hogy tíz tagu küldöttség keresse fel Arthur H. James kormányzót és beszélje meg vele, hogy mit lehetne tenni a unió tagjainak érdekében, akik kétségtelenül rosszul vannak fizetve, sok eset-

MAGYARORSZÁGRÓL

kevés hirt kaptunk a múlt héten. A magyar miniszterelnök és a külügyminiszter viszázatérték római utjukból és ezekben a napokban lesznek Berlinben.

Nem nagy örömmel fogadta a magyar közvélemény azt a hirt, hogy a Szülőföld — olasz nyomásra — kénytelen lesz "garantálni" Délslávia határát s még kevesebb lelkesedéssel hallgatták a német kancellár beszédét.

Hitler nyilvánosságra hozta, hogy a németek Lengyelországgal és Magyarországgal együtt garantálnak Slovákia határát, úgy, hogy a szegény megcsönkített ország a saját elrabolt területeit kénytelen garantálni a rablóknak, olasz és német nyomásra.

Természetesen kárpótolhatják a magyar nemzetet a tengely-hatalmak Erdélyrel, ha hajlandók rátenni Romániára a "squeeze". Minthogy azonban a románok eddig Angliával szövetségre nem léptek, a tengely-hatalmak még mindig udvarolnak Bukarestnek s meg bénítják Magyarország revíziós törekvéseit ezirányban is.

Természetesen kárpótolhatják a magyar nemzetet a tengely-hatalmak Erdélyrel, ha hajlandók rátenni Romániára a "squeeze". Minthogy azonban a románok eddig Angliával szövetségre nem léptek, a tengely-hatalmak még mindig udvarolnak Bukarestnek s meg bénítják Magyarország revíziós törekvéseit ezirányban is.

A MAGYAR BELÜGYEK

Éppen olyan szerencsétlen irányban fejlődtek, mint az előző hetekben.

Az évek óta tartó zsidóviták véget nem értek, mert a főrendiház nem hajlandó a hitlerizmusnak ezeket a kilengéseit teljes mértékben követni, a képviselőház viszont nem látszik hajlandónak elfogadni mérsékeltbb indítványt.

Közben egy árva szó sem esik a magyar parlamentben a földteljes zsellérről és ma már kevés rá a kilátás, hogy új választások előtt lehetne egy földreformról komolyan beszélni.

A magyar képviselőválasztásokat ez év folyamán minden valószínűség szerint kiírják s ha addigra a zsidótörvények kérdését el tudják intézni, akkor talán rákerül a sor a Földteljes Jánosra.

Közben a magyar iparra és kereskedelemre a hatalmas német szomszéd minden erejével ráfekszik.

A magyar kormány ezekben a sorsdöntően súlyos időkben kiváló szívóssággal igyekszik a nemzetközi eseményeket a nemzet javára használni ki, de meg kell mindenkinek érteni, hogy a kelet-európai erőviszonyokban milyen sulya lehet jelenleg a még mindig nagyon gyöngye nemzetnek.

ROOSEVELT ELNÖK A

hét folyamán éles üzenetet küldött a kongresszusnak, a melyben arra kérte a törvényhozókat, hogy a segélymunkákra és közsegélyekre szavazzanak meg egy és háromnegyed milliárdot (ezerhatszázötven millió) a nemzet következő üzleti évére, amely mindig július elsején kezdődik.

Rámutatott, hogy milyen káros lenne, ha a nemzet a munkások helyett közpénz-segélyeket adnának s rámutatott arra is, hogy mivé prostitálódná a

ben kevesebbet kapnak, mint amit a munkabér és munkaidő törvény a dolgozó emberek részére előír.

Megjelent a küldöttség a kormányzó ajtaja előtt és azt az üzenetet kapta, hogy James kormányzó még csak szót se akar váltani velük.

Később azonban megsúgták a kormányzónak, hogy ebből baj is lehet, amire a kormányzó színe elé engedte ugyan a küldöttséget, de érdemleges tárgyalásba nem bocsátkozott velük. Udvariasan meghajtották a fejét, mert azt a rosszakarát se tagadhatja el, hogy Arthur James kormányzó feltétlenül udvarias ember és ezzel az ügyet a maga részéről elintézte. Persze, csak a kormányzó hiszi, hogy elintézte. Az alkalmazottak uniója másat hisz és annak következményeit hamarosan érezni fogja az állam és az ország.

közmunka, ha a pénzt a szövetség letenné az egyes államok kezébe.

A kért segélyösszeg csak kétharmada annak, amibe ezek a munkák a most folyó évben kerültek, mert az elnök azt hiszi, hogy amíg eddig három millió embert kellett ilyen munkával ellátni, a jövőre ez a szám két millióra fog csökkenni.

Természetesen elnyújtott kongresszusi viták lesznek a kérdésen, de a kért összeget meg fogják, mert meg kell szavazni.

A KONGRESSZUS ELÉ

juttatta a Fehér Ház azt a javaslatot is, amely három-három super-highway építését ajánlja dél-észak és kelet-nyugati irányban az országban kereszttül.

Ilyen hatalmas, széles és egyenes országutak fontosak lennének hadászati szempontból, de szükség lenne arra az egyre emelkedő forgalomnak is.

Csak az a baj, hogy a milliárdokba kerülő hatalmas utak újabb forgalmakat vennének el a vasutaktól, amelyek így is évek óta csöddben leledzenek.

Ha az utakból valóság lesz, akkor azokon fizetni kell valamit, mert így akarják legalább a fenntartási költségeket, ha nem is a befektetést behozni.

Arra is gondolnak, hogy az utak mentén kisajátítsák mind két oldalon az elhúzódó földek egy-egy sávját s azt emelkedő értékben eladják, vagy kiadják.

AZ ELNÖK ÚJJASZERVEZÉSE

ajánlatának első részletét a kongresszus elég szívesen fogadta, mert különböző departementeket egyesítenének. amelyek 25—30 millió dollárt takarítanak meg évente.

Természetesen ennek megfelelő mennyiségű ember esnék ki a jó politikai dicsákokból s lehetséges, hogy ezen az alapon a kongresszus megpróbálja azt kiselletni.

A törvény szerint, ha a kongresszus mindkét háza hatvan napon belül nem szavazza le az újítást, akkor az érvénybe lép. Ha ez megtörténik, az elnök további intézkedéseiben egész csomó ilyen leépítést eszközöl s esetleg évi százmillió dollár terhet vesz le a kincstár-ról. Nem is beszélve arról, hogy akinek dolga lesz a szövetséges kormányval, nem fog úgy eltévedni a különböző irodák utvesztőiben, mint manapság.

AZ ELNÖK KINEVEZÉSEI

nemcsak megnyugvással, de helyesléssel is fogadták minden oldalról s úgy látszik, hogy a "békepolitika" tényleg ráköszöntött a nemzetre.

A Federal Labor Relation Board új tagja nem agresszív radikális, de nem is reakciós ember s megblanak integritásában úgy a tőkés, mint a szervezett munkások mindkét csoportja.

A Securities Exchange Com-

mission új tagja ellen szintén nem tudtak republikánus, sőt még a Wall Street oldaláról sem kifogást emelni, bár az új commissionerrel a liberálisok is meg vannak elégedve.

Sajnos, mindezekkel a dolgokkal keveset foglalkoztak a múlt héten, mert a feszült nemzetközi helyzetre való tekintettel a közvéleményt és a politikusokat a semlegességi javaslatok kihallgatásai foglalták le.

EZEKET A KIHALLGATÁSOKAT

kénytelen volt kinyújtani a szenátusi bizottság, mert a nemzet megköveteli, hogy a semlegesség ügyét alaposan és nyilvánosan tárgyalják.

A Hitler beszédéből azt magyarázzák ki a legtöbben, hogy háborútól nem kell félni a következő hetekben s így a "demokrata block" hívei most nem olyan agresszívek, mint az utolsó két hétben voltak.

Lehetséges, hogy Pitman szenátor indítványát elfogadják a bizottság és a szenátus s hogy háború esetén mindenkinek egyformán fognak fegyvereket eladni (ami más szavakkal azt jelenti, hogy támogatni fogjuk a "demokrata block"-nak nevezett angol-francia csoportot), de az csak keserű viták után történhet.

Amerika közvéleménye kétségtelenül az angol-francia csoport mellett van, de éppen olyan határozottsággal azt kívánja, hogy a fegyveres beavatkozás lehetőségét mindenképpen kerüljék.

ÉRDEKES ÉS MULATSÁGOS.

hogy a franciák első tisztes lépése ijesztette el a demokrata block legjobb barátait mellőlük.

A múlt héten újra arról kezdtek kábelezni, hogy a franciák végre hozzá fognak a régi háborús adósságaikat fizetni s hogy e célból egy új kiküldött van utban az elnökhöz.

Ebből a legtöbben teljes joggal azt hiszik, hogy a franciák új kölcsönöket akarnak háború esetén felvenni, hogy a hurkot ismét a nyakukon érzik s ez a meggyőződés nem sokat használt a "demokrata block"-nak a múlt héten.

(A "demokrata block" nevet azért rakjuk idéző jelekbe, mert bár ők annak nevezik önmagukat, ebben nincs semmi igazság. Anglia, Franciaország és a Sovjet éppen olyan imperialista államok, mint a német birodalom s Lengyelországban, vagy Oroszországban igazán butaság lenne demokráciát keresni.)

AZ IGAZSÁGÜGYI MINISZTER

a múlt héten maga elé állította az ország minden szövetségi ügyészét és azt fontosabbnak tartjuk minden, akár a szenátusban, akár az alsóházban elhangzott beszédnél.

Murphy ugyanis arra figyelmeztette ismét az ügyészeket egy általános fogadáson és gyűlésen, hogy minden polgár minden civil jogát megvédjék s hogy éppen olyan kötelességük az elnyomottak polgári és alkotmányos jogainak a védelme, mint a gonosztevők üldözése.

Közben a bírói kar tisztogatása, a szövetségi marshallok megválogatása tovább tart és az igazságügyminiszter arra is időt nyer, hogy a trusztok ellen több eljárás indítsa, ami napok alatt meg fog történni.

Murphynek az eddigi munkája és programja mutatja

meg a legélesebben, hogy Michigan mit veszített, mikor ezt az embert kibuktatta a kormányzó székéből.

REPUBLICÁNUS ÖRÖMTÜZEK

és ünneplések voltak az egész országban az utolsó tíz napban, hogy az ellenzék primadonnáinak a közszereplésre adjanak alkalmat.

Vandenberg és Dewey még mindig vezetnek, Taft a külpolitikai beszédével sokat ártott magának, mert az ország elnökét nem szokták azzal vádolni, hogy politikai célokból háborút akar csinálni; más komoly jelöltje nincs e pillanatban a "Grand Old Party"-nak.

A demokraták közt a marakodás még súlyosabb, Garner alatt a talaj kezd elkopni, mert erősen átlátzó volt, hogy a nagytőke sajtója "építő" s ez időszert talán Murphy a legkomolyabb jelöltje a pártjának, bár a legkevesebbet beszélnek felőle.

Jól mulattak a múlt héten a gondolkozó polgárok Al Smith-en, a demokrata párt kívénit oroszlánján, aki évi ötven ezer dollárért "manageli" a DuPontok new yorki felhőkarcolóját és aki szerint egyik pártban sincs az elnökségre egyetlen alkalmas jelölt sem.

A GAZDASÁGI HELYZET

egyáltalán nem javult a múlt héten. A nemzetközi feszültség ráborult mindenre, az értéktőzsdén mindennaposak voltak az esések s csupán a háborús termékek — buba, cukor, stb. — árai emelkedtek a hét utolsó két napján.

Az ipar üzeme csökkent éreztetően a múlt héten. Sokat jelent természetesen, hogy háromszázezer puhászénbányász egy hónapja tétlen, ami miatt már közel százezer más munkás nem dolgozott rendszeren a múlt héten.

Ijesztőbb ennél, hogy a nehézipar termelése két százalékkal ismét lecsökkent, dacára annak, hogy nagyobb rendelések érkeztek Angolországból s hogy a háborús rendelések egy kis részét már a mi kormányunk is leadta.

Öt százalékkal leesett az autók ipar termelése s el vannak rá készülve, hogy májusban ezben az iparban tíz-tizenöt százalékkal csökkenni fog a jelenlegi üzem is, mert az 1939-es

modellek legmagasabb termelését most már elhagyták.

A KÖNNYŰ IPARBAN

bizonytalan a helyzet, mert a WPA munkások lecsökkentett számát is, az egyébként is csökkenő iparüzemet is megérik s mert a kereskedők nem mernek semmit raktárra rendelni.

Természetesen még mindig azt remélik, hogy ha a háborús feszültség elmúlna, a gazdasági fellendülés azonnal nagyobb erővel felfelé lendülne, de a Hitler beszéde semmivel nem járult hozzá, hogy engedjen a feszültség.

A department üzletek és kiskereskedések emelkedő forgalomról számoltak be a múlt héten, mert a későn érkezett melegebb időjárás az embereket mégis rábírta, hogy a legszükségesebb tavaszi bevásárlásaikat megkezdjék.

A farmerek közül a nyugati államokban aggodva nézik az idei sáskajárást, amely nagyobb arányúnak mutatkozik, mint normális években. Eddig California, Oregon és Nevada farmerjei szenvedtek súlyos veszteségeket.

A MUNKA FRONTJÁN

természetesen a puhászén bányászok küzdelme érdemli a legnagyobb figyelmet.

Minthogy erre a hétre össze van hiva a teljes scale-bizottság a bányászok részéről, azt hiszik a hét elején, hogy a szerződés készen lesz a hét végére.

Ez a szerződés kedvezőtlen lesz a bányász számára, mert John L. Lewis nem a munkabérré fekteti a fősúlyt, hanem arra, hogy megóvja a szervezet egységét. Az American Labor Federation a Progressívek útján betört a puhászén iparba és az ő útjukat akarja Lewis a closed-shop behozatalával el-álini.

Pennsylvaniaiában a tétlen bányászok a munkátlansági segélyt megkapják, a többi államban nem bannak ilyen emberesen a bányászal és a szervezet kasszája üres, mert azt Lewis kiürítette a CIO és a demokrata párt számára.

Ha a hét végére nem lesz béke, az országban nagy szénhiány, a bányászok közt nagy nyomor lesz.

(Folytatása az 5-ik oldalon)

1939 NYARÁN

JÖJÖN VELUNK

MAGYARORSZÁGBA

A MAGYAR Bányászlap

ismét a North German Lloyd

EUROPA

nevű gőrhajóján rendez

Nemzeti Zarándoklatát

Indulás New Yorkból

JULIUS HÓ 8-ÁN

A bremerhaveni kikötőből közvetlen a hajó mellől induló gyorsvonat szállítja majd az amerikai magyarság követit Budapestre, ahol ünnepélyes fogadtatásban részesülnek

VEGYE MEG JEGYÉT HAJÓJEGYÜGNÖKÉNÉL

1205 Washington Blvd. Detroit, Michigan

HAMBURG-AMERICAN LINE

NORTH GERMAN LLOYD

HETI SZEMLE

(Folytatás a 4-ik oldalról)

A LEGFURCSÁBB ÉS A

legszomorubb tüneteket látja az ember a munkás szervezetek közt.

Amíg a Martin frakció mindent elkövet, hogy a hatalmas autó munkás szervezetet szétépítse, Kansas Cityben egy nő ruhagyár munkásai nagy ünnepeket rendeztek a múlt héten, mert a perüket a saját szervezetükkel szemben megnyerték.

Az International Ladies Garment Workers Union egyike a legtisztább és legügyesebben vezetett szervezeteknek és a munkások öröm-ujjongással mondtak búcsút ennek a csoportnak. Természetes, hogy a gyáros oroszánrészt vett magának az örömből.

Most az autómunkások mindkét frakciója a Ford gyár ellen akar felvonulni, valószínűleg azért, hogy ezután ne a Ford fejt, hanem egymás fejét törhessék és a Ford cég a markába nevesse.

CLEVELANDBAN EGY

aránylag jelentéktelen sztrájk a város polgárságát a szervezetek ellen fogja hangolni.

A gyógyszerárak sztrájkoló alkalmazottai erőszakot alkalmaznak, hogy az üzleteket bezárják, bombákkal dolgoznak és a polgárság türelme már fogytán van.

Clevelandban kár ilyen terrorizmus eszközökkel dolgozni, mert ott a lakosság általában a szervezetek mellett volt mindig.

Hasonlóan véresek a sztrájk eseményei a szénvidékeken, a melyeken itt-ott kisebb bányák rendőri felügyelet alatt dolgoznak. Ilyen verengésben Csonktonban a múlt héten egy embert megöltek.

Mióta a tejtruszok ellen a vizsgálat megindult és a tejárak sok helyen leváltak, egymást érik a sztrájkok a tejiparban, részben a termelők, részben a kihordók részéről.

NAGY ÉS MOZGALMAS

munkás-küzdelmeket várhatunk ismét Californiában, mert Bridges californiai munkásvezér ellen a régen emlegetett deportálási eljárást megkezdtek.

Az állítólag kommunista munkás-vezér, aki nem polgár ennek az országnak, népszerű a kikötő munkások közt és ha veszélyes helyzetbe jut, bizonyára sztrájkolni fognak mellette.

Az egyik hatalmas autóalkatrész gyárban azon sztrájkoltak a múlt héten a munkások, hogy a számaikat ezután ne a munkaidő megkezdése előtt vegyék magukhoz, hanem mikor a munka kezdődik, ami szinténként 15 percet venne el a termelő munkától.

Hetvenegy olyan sztrájk volt az országban — a bányászokén kívül — a múlt héten, amelyekben kétszáznál több embert emeltek ki a munkából.

A MUNKÁS-MOZGALMAKBAN

érdekes és megszivlelésre méltó esemény volt Pennsylvániában, bár nem volt szó nagyon sok munkásról.

Egy hat mérföldes út-részhez a kontraktorok azok közül az emberek közül akartak munkásokat alkalmazni, akik ott laknak azon a vidéken.

A kontraktornak azonban "closed shop" egyezsége volt az AFL-el s a szervezet 15 dollár felvételi díjat követelt mindenkétől, aki az utépítésen munkát kért, azonfelül két dollár tagságdíjat havonta.

A leginkább farmerekből álló környékbeli lakosság való-

sággal fellázadt ez ellen az ostoba és indokolatlan zsarolás ellen, a szervezetek kiverték és a kontraktornak nincs többé szerződése az AFL-el.

A szervezetek igen drágán fizetett tisztviselőinek több mérsékletet és ítélő képességet kellene tanúsítani ilyen ügyekben.

HOGY A REAKCIÓ MILYEN

erős lett a legtöbb államban, azt néhányszor jeleztük már ebben a rovatban.

De a munkások ellen intézett összes merényletek közt a legaljasabbat Pennsylvania törvényhozásának republikánus tagjai próbálják.

Évtizedek hosszú küzdelme, az új deal és az Earle adminisztráció kellett hozzá, hogy a "kompánia polic"-ok aljas intézményét, a fegyveres gangster táborát kiirtsák abban az államban, miután évtizedeken át a munkásküzdelmekben százakat megöltek.

Most volt mersze néhány republikánus állami törvényhozónak egy javaslatot benyújtani, amely ismét megengedné, hogy állami, megyei, vagy városi rendőroket "bérbe adnának", ha azokért a bérlo megfelelő összeget fizetne.

Vagyis újra felkínálják a gyáraknak és a bányáknak, hogy "kompánia policokat" tapossák ki a belet a munkásokból. Nem valószínű, hogy a javaslatot meg merik szavazni.

UGY A MUNKÁSOK KÖZÜTT,

mint az üzletvilágban nagy érdeklődéssel néznek két bejelentett ipari termék elé, a melyek talán lendületet hoznak a gazdasági helyzetben.

Crosley, a cincinnati iparmágnás a new yorki kiállítás új automobiljait mutat be, amik 325 dollárért akar forgalomba hozni a közel jövőben.

A kis kocsik két cylinderes járművek lesznek s állítólag negyven mérföldet futnak egy gallon gázolinnal, ötven mérföldes óránkénti sebességgel.

A négyüléses "sedan" ára 350 dollár lesz.

A Ford gyár igéri már régebben, de állítólag a közeli hetekben készen lesz rá, hogy egy 350 dolláros könnyű kis traktor gyártását megkezdje.

Két ilyen olcsó iparcikk forgalomba hozása feltétlenül sokat jelentene még akkor is, ha eleinte a termelés százezeres arányokat nem öltene, mert arra szolgálnának, hogy a most üzemből levő kocsik és traktorok árait alaposan lecsökkantsák.

ÉRDEKES ÉS SZINES

politikai és társadalmi eseményei voltak a múlt hétnak, amelyek közül egyet-kettőt érdemes figyelemmel kísérni.

A methodista egyház háromfelé szakadt csoportja az egyesítési tárgyalásokat megkezdte és a polgárháború óta először a nyolc milliós protestáns tábor talán megtalálja az egységet.

Clevelandban (O.) a "numbers-racket" 23 ura ellen az elfogatási parancsot kiadták, de a nagy racketeerek legtöbbje idejében értesült a dologról és ellopott a letartóztatás elől a városból.

Champaign, illinois városában a polgármestert és a város tanács összes tagjait vártatásért vád alá helyezték a közelmúltban, de a jeles urak újra "szaladtak".

A múlt heti választásokon két tanácsos kivételével a város jó gusztussal bíró polgár-

sága újra megválasztotta valamennyit.

A juniusi királylátogatás előfutáraként két trónörökös is vendége az országnak.

Egyelőre a nemzet nem esett hisztériába a hódolattól, mert azt megtartják az angol királyi pár számára.

A HITLER BESZÉDE

nem nyugtatta meg a világot a múlt héten. Nem mutatkozott hajlandónak, hogy az állandó béke lehetőségeit elősegítse, hanem a megszkott durva hangon nyelvetkesdett Roosevelttel.

Az egész beszéde a versaillesi békeszerződés igazságtalanságaira volt építve, de nem említette meg, hogy a versaillesi békét megelőzte egy háború, amiben a németeket megverték. S hogy ezért és nem a Wilson 14 pontjára tették le a fegyvert, mikor letették.

Kevés szemrehányani valója van annak a nemzetnek, amely a Breszt-Litovszki "békeszerződést" diktálta és amely még azt sem tartotta be.

Beszédének két kimagasító része az volt, hogy a németek ismét egyoldalulag, tépnek két-két szerződést. A német-lengyel tíz évre szóló szerződést és az angol-német navy szerződést.

Ezekből a világ megtudta, hogy Hitler a "squeeze"-t hamarosan Lengyelországra fogja alkalmazni, ahol azonban arra fel vannak készülve.

KÉTSÉGTELEN, HOGY JOGOS

igényeik vannak a németeknek Lengyelországgal szemben, de a lengyelek ezeknek az igényeknek a kielégítéséről hajlandók tárgyalni; nem hajlandók azonban Berlinből parancsokat fogadni.

Mérhetetlenül fontosabb eseménye volt a múlt hétnak, hogy az angol kormány bejelentette és az angol parlament megszavazta a kötelező sorozást, ami béke-időben soha nem volt Angliában.

Ez nemcsak azt jelenti, hogy az angol kormány vár egy háborút a közel jövőben, hanem azt is, hogy komolyan szövetségesek után néz.

A Szovjet régen követeli Angliától, hogyha komoly a helyzet és ha komoly szövetséget akar, akkor sorozzon és ugyanezt mondták az utóbbi időkben a franciák és a kisebb hatalmak.

Az angol kormány a sorozással egyidejűleg háború esetére az adókat is irtózatossan fel emelte és háborúban többé angol vállalatok nem igen fognak profitálni dolgozni.

A HELYZET KULCSA

jelenleg Moszkvában van, illetőleg abban, hogy Anglia össze tudja-e egyeztetni Moszkva álláspontját a lengyel és a román állásponttal, mert azok idegenkednek a Szovjettől.

Az angol toryk maguk sem lelkesednek egy egyes katonai szövetségtől, de különösen nem kér abból Lengyelország és Románia, viszont a Szovjet ennél kevesebbet nem kínál.

Moszkva azért is követeli az egyenes katonai szövetséget, hogy japán támadás esetén legyen valamilyen védelme.

Ha sikerül az oroszokat bevonni a Grand Alliance koncertbe, akkor a háború útját talán elállják, mert ez esetben a Berlin-Róma tengely olyan erővel áll szemben, amely ellen örültség lenne támadást intézni; viszont ez a szövetség nem fog támadni.

MOSZKVA NÉLKÜL ÉS

talán Moszkvával együtt is kitörhet a háború a nyár fo-

lyamán, bár azt most kevésbé várják, mint ezelőtt két héttel, amikor a háború hajszálon lógott.

Hogy a helyzet ma is véresen komoly, azt láthatjuk minden állam készülődéséből.

Olaszország, amely a háborus terhek alatt máris roskadozik, emelte a múlt héten a

hadserg létszámát. Lengyelország újabb tartalékot hívott sürgősen fegyverbe.

Svájc és a skandináv államok egytől-egyig behívták tartalékuk nagy részét és minden európai határ mentén nagy hadseregek állnak készenlétben.

A fegyvergyárak természete-

sen éjjel-nappal dolgoznak minden államban és a gazdasági mozgósítás is mindenütt egyforma.

Mint fentebb már jeleztük, ennek a gazdasági mozgósításnak egyik érdekesebb fázisa, hogy egyszerre majdnem minden nemzetnek eszébe jutott az amerikai adósság.

Nincs olyan intézmény, amelyet ne egyetlen ember gondolatára építettek volna.

Bármit is csinálunk, nyáron mindig vannak legyek.

A kínai szerint aki nem akar szunyogokkal vesződni, ne menjen mocsarak közelébe.

A Metropolitan Jelentése Kötvénytulajdonosaihoz

1938 KIEMELKEZŐ PONTJA

A Metropolitan Life Insurance Company kölcsönös társaság. Kizárólag 29 millió kötvénytulajdonosának a javára működik, akiknek e társaságnál való életbiztosítása több mint \$22,612,000,000-ra rugott az elmúlt év végén.

1938-ban több mint \$566,800,000-t fizettek ki kötvénytulajdonosoknak és kedvezményezetteknek és \$176,000,000-al növelték az alapszabályszerű tartalékokat, azoknak a kötelezettségeknek a fizetésére, amelyek az elkövetkezendő években válnak majd esedékessé, a jelenlegi kötvények alapján. Az 1938-ban kifizetett osztalék \$103,940,000-t tett ki. De még ennél is nagyobb összeget — \$118,042,000 — az 1939-iki osztalékok fizetésére.

A Metropolitan 1927 óta, több mint \$5,000,000,000-t fizetett kötvénytulajdonosoknak és kedvezményezetteknek.

Több mint \$1,800,000,000 értékű életbiztosítási védelmet nyújtott, annak a 3,330,151 új kötvény alapján, amiket az elmúlt évben bocsátottak ki.

A vagyon, amit a kötvénytulajdonosok és ked-

A Metropolitan Üzleti Jelentése az 1938. December 31-én végződött esztendőről.
(A New York State Insurance Department-hez beküldött évi kimutatásnak megfelelően.)

VAGYON	
Állami Értékpapírok:	\$933,919,346.89
U. S. Kormány	\$868,608,893.17
Canadai Kormány	65,310,453.7
Más Kötvények	1,768,541,971.29
U. S. állami és városi	147,430,070.53
Canadai tartományi és városi	104,610,612.32
Vasúti	590,984,083.71
Közszolgáltatási	589,927,007.34
Vállalatok	385,590,247.39
Ipari és Különféle	88,452,477.37
Részvények	24,588.78
\$24,588.78 kivételével mind elsőbbségi, vagy garantált.	
Jelzálog Kölcsönök Ingatlanokra	979,562,124.03
Farmokra	\$73,800,886.26
Más Ingatlanokra	908,761,237.77
Kötvényekre adott Kölcsönök	526,263,387.92
Ingatlan tulajdonok	392,187,370.22
Beleértve a társaság használatában lévő ingatlanokat.	
Készpénz	108,817,444.71
Kintlévő és elhasznált biztosítási díjak	84,974,718.06
Esedékes és felszaporodott kamatok stb.	60,181,576.49
ÖSSZESEN	\$4,942,900,416.98

Ervényben lévő életbiztosítások összege:	
Rendes	\$11,566,261,130
Ipari	7,550,316,755
Csoport	3,505,825,709
ÖSSZESEN	\$22,612,403,594
Baleset és betegség, heti segélyek	\$18,500,602
Egyösszegű segélyek	\$1,449,927,200

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

ÖSSZESEN .....

vezményezettek javára tartanak—ami több mint 100,000 gondosan megválogatott és különböző befektetést foglal magában—\$4,900,000,000 értéket képvisel.

1938 évi jöletli programjának részeként, a Metropolitan 68 millió egészségismertető könyvecskét osztott—átlag 1-et fél másodpercenként—és havonként egészségnévelő hirdetések között folyóiratokban, amelyeknek az összesített évi példányszáma 300 millió volt.

A Metropolitan megragad minden alkalmat, hogy kötvénytulajdonosait ellássa minden olyan felvilágosítással, ami lehetővé teszi számukra, hogy a társaság működését jobban megértsék. Hogy ennek elérését elősegítse, a társaság oktató irányú hirdetéseket tesz közzé folyóiratokban és mindenféle más módokon is arra törekszik, hogy kötvénytulajdonosai értesülve legyenek. Rövidesen egy könyvecske lesz kapható, amely részletes beszámolót fog nyújtani a Metropolitan 1938 évi fejlődéséről. Bármely, kívánságára, szívesen küldünk egy példányt.

A Metropolitan Üzleti Jelentése az 1938. December 31-én végződött esztendőről.
(A New York State Insurance Department-hez beküldött évi kimutatásnak megfelelően.)

TERHEK	
Törvényes kötvény tartalékok:	\$4,317,888,842.00
Ez az összeg kamatokkal és a jövőben fizetendő biztosítási díjakkal együtt biztosítja a kötvények alapján fennálló követelések kifizetését, nevezetesen:	
Kötvénytulajdonosoknak járó osztalékok	\$118,042,882.00
Féltrete az 1939 évi fizetésekre.	
Tartalék további szerződések jövőbeni kifizetésére	\$90,504,448.44
Követelések fedezésére	\$21,156,521.00
Beleértve az igazolás befizetésére való követeléseket és a be nem jelentett követelések felbecsült összegét.	
Más kötvény kötelezettségek	\$8,480,722.21
Beleértve baleset és betegség biztosítási tartalékokat, a társaságnál hagyott osztalékokat, előre befizetett biztosítási díjakat stb.	
Különféle terhek	\$43,457,484.19
Terhek, amiket fent nem számítottunk be.	
Felcseseg és általános önkéntes tartalék	\$13,391,071.15
Ez a tartalék a további biztonságot szolgálja a vállalat eszköz elől nem látható eshetőségekkel szemben.	
ÖSSZESEN	\$4,942,900,416.98

Fizetések kedvezményezettek és kötvénytulajdonosok számára:	
Rendes	\$241,946,643.12
Ipari	260,990,746.69
Csoport, élet, betegség és évjáradékok	60,703,229.57
Egyéni baleset és betegség	2,715,671.05
ÖSSZESEN	\$566,356,290.43
Kibocsátott új életbiztosítási kötvények száma	3,880,151

Metropolitan Life Insurance Company

(KÖLCSÖNÖS TÁRSASÁG)

FREDERICK H. ECKER, Chairman of the Board LEROY A. LINCOLN, President
1 Madison Avenue, New York, N. Y.

IGAZGATÓK

JOSEPH P. KNAPP, New York, N. Y. Chairman of the Board Crown Publishing Company	CHARLES M. SCHWAB, New York, N. Y. Chairman of the Board Bethlehem Steel Corporation	SAMUEL W. FORDYCE, St. Louis, Mo. Member, Fordyce, White, Mayne, Williams and Hartman, Attorneys at Law
FREDERICK H. ECKER, New York, N. Y. Chairman of the Board Metropolitan Life Insurance Company	WILLIAM L. DEBOST, New York, N. Y. President, Union Dime Savings Bank	CARROLL B. MERRIAM, Topeka, Kans. Director, Reconstruction Finance Corporation, and Chairman of the Board, Central Trust Company of Topeka
JOHN ANDERSON, New York, N. Y. Chairman, Executive Committee Charles Pfizer & Co., Inc.	JEREMIAH MILBANK, New York, N. Y. DALTON CORRY COLEMAN Montreal, Canada, Senior Vice-President, Canadian Pacific Railway	GEORGE MCANENY, New York, N. Y. Chairman of the Board Title Guaranty and Trust Company
ALANSON B. HOUGHTON, Corning, N. Y.	NEWCOMB CARLTON, New York, N. Y. Chairman of the Board Western Union Telegraph Company	ROBERT V. FLEMING, Washington, D. C. President and Chairman of the Board Riggs National Bank
MITCHELL D. POLLANSEER, Chicago, Ill. Member, Folliott, Shorey and Schupp Attorneys at Law	LEROY A. LINCOLN, New York, N. Y. President, Metropolitan Life Insurance Company	FREDERICK W. ECKER, New York, N. Y. Vice-President Metropolitan Life Insurance Company
JOSEPH P. DAY, New York, N. Y. President, Joseph P. Day, Inc., Real Estate Attorneys at Law	HARRY W. CROFT, Greenwich, Conn. THOMAS H. BECK, New York, N. Y. President, Crown Publishing Company	WINTHROP W. ALDRICH, New York, N. Y. Chairman of the Board Chase National Bank of New York
LANGDON P. MARVIN, New York, N. Y. Member, Knott, Marvin and Martin Attorneys at Law	WALTER EWING HOPE, New York, N. Y. Member, Milbank, Thred and Hope Attorneys at Law	EDWARD R. STETTINUS, Jr., N. Y. C. Chairman of the Board United States Steel Corporation
L. A. TASCHEREAU, Quebec, Canada Member, Milbank, Thred and Hope Attorneys at Law		

MÁTYÁS AZ ÓHAZÁBAN PRÓBÁL SZERENCSE

(Folytatás)

Bordás, Gál Szabó, Bikács és Somkuti tehát vonatra ültek Finkelstein tanácsával, hogyha a fene fenét eszik is, tizenöt-ezer pengőnél többet ne adjanak az egész instrumentumért. Meg hogy nézzenek szakemberek után, akik értenek a téglához. Azonkívül érdeklődjenek Hofherr és Schrantznál malomberendezés után és menjenek el a Ganz Danubiushoz is, ha már Pesten vannak, az "elektrika" miatt.

Haj, milyen örömet küldött volna eléjük a Pesti Bank küldöttséget, ha tudta volna, hogy hozzá igyekeznek ezek az emberek. Nagyon fájt már nekik az a téglagyár, amit sehogysem tudtak eladni.

Tehát Bordásék biztosan megveszik a téglagyárat.

* * *

Esztí és Mátyás között napról-napra erősödött a szerelem, miatt Mátyás pénztárcája nap, mint nap fogott és Mátyás egyre idegesebb, nyugtalanabb lett. Esztike észrevette ezt, de Mátyás nem nyilatkozott. Sokszor gondolt arra, hogy történjen bármi, de megmond mindent ennek a szép lánynak őszintén. De mikor bele akart kezdeni, mindannyiszor torkára szorult a szó. Hallgatott a koldusságáról. Nem merte elmondani, attól félt, hogy akkor mindennek vége. Ha szereti is a lány, mégis csak meggondolja, hogy ilyen koldus legénnyel összefűzze egész életét ebben a nagy nincstelenségben. És még az is kérdés itt, hogy vajjon elhiszi-e neki, hogy nincs semmije. . . . Hogy ezidőszent kilenc pengő husz fillér szerénykedik a zsebében? Hogy aztán többre egy petákra sincsen kilátás.

Útek a ligetben egy padon. Esztike kedvesen csevegett, mindenfelét össze-viszsa. Esztí is szerette volna már régén megkérdezni Mátyást, hogy voltaképpen hát mihez akar kezdeni? Arról már bizonyos volt, hogy a felesége lesz. De ki-né, mi-né lesz, azt még nem sejtette.

Mátyás aznap délelőtt járt a szállodában és újabb biztatásokat kapott. Most, hogy ott ültek a padon, kapóra jött, hogy megemlítse ezt az ügyet Esztikének. Csak úgy fal mellett, kerülő uton.

— Van egy ismerősöm, Esztike, portás itt egy nagy szállodában. . . . Én nem is gondoltam, hogy olyan jól jövedelmező állás az a portásné? Csuda jól megy neki. Azt mondja, hogy mivel angolul és németül is beszélek, könnyen be tudna engem juttatni valahová. . . .

— Á, nem tudnám elképzelni magát portásnak— válaszolta Esztike. — Nem magának való az. . . . Mire gondolt? . . . És mire kellene magának? . . . Nem jobb volna valami önálló foglalkozásba kezdeni? . . .

— Szó sincs róla, Esztike — motyogta Mátyás. — De nem tudom elhatározni magamat, hogy mihez kezdjek. . . . Mit szeretne, hogy mi legyek, Esztike?

— Én nem tudom. . . . Jó volna valami földbirtok. . . . Lehetne venni valami jól jövedelmező bérházat itt Pesten. . . . Vagy valami gyárvállalatba betársulni. . . . Oh, van sok minden, amibe beleveházt az ember, ha pénze van. . . .

Ha pénze van. . . . Mátyás szeretett volna kiszaladni a nagyvilágból.

Útek a padon, már estére hajlott az idő, amikor a sétány bejáratánál egy párt pillantottak meg. Egyszerre ismerték meg mindketten. Julika volt, karján egy rendőrrel. Nagyon odáig lehettek, mert egymáshoz hasonló, andalógva jöttek, nem figyelve semmire. Ugyannyira, hogy az Esztikét padjával szemben levő padra telepedtek le.

Esztike olyan piros lett, mint a pünkösdi róza. Mátyás leszegte a fejét a fekete föld felé és nem merte felemelni.

— Menjünk, — mondta Esztike, — mintha nem is vettük volna őket észre.

Mátyás felkelt, de ebben a pillanatban összeakadt a szeme Julikával. Julika képe is bázsaróza színű lett abban a félmásodpercében.

Kínos percek teltek így el. Julika, aki még senkinek el nem árulta, hogy hová jár minden délután, most le volt leplezve. De Esztí is hasonlóképpen, mert tagadta Julika előtt Mátyással való randevuit.

Rámosolyogtak egymásra. De hang nem jött ki a torkukon. Csak Solymosi László nem értette a dolgot és nem ismerte fel Mátyást a mostani megváltozott formájában.

Csak azért is! . . . Esztike karonfogta Mátyást és elindultak. Solymosi megkérdezte, mikor elmentek:

— Kik voltak ezek, Julikám? — Én bizony nem tudom — válaszolt Julika kis rezgéssel a hangjában. — Akkor miért nevettek magára? — Én nem tudom! — felelte Julika. Elfordult. Könnyen rezgett a szemében.

* * *

Mátyás még aznap este kis levelet írt

Esztikének. A levél így szólt:

Aranyos kis Esztikém!

Nekem el kell mennem vidékre. Muszáj valami után nézmem, mert a télenség már megöl. Hogy így levélben bucsuzok el, azért teszem, mert nem akarok tovább a terhére lenni. Ha valami lesz belőlem, akkor azonnal jelentkezem. Én képes volnék egy hegyet is elhordani magáért, hogy csak az enyém lehessen, mert higgye el, hogy nagyon, de nagyon megszerettem. De le kell mondanom magáról. Ne kérdezze, hogy miért, de. . . .

Talán, talán még egymáséi lehetünk! . . . Bucsuzól csak azt mondom mégegyszer, hogy nagyon szeretem magát. . . .

Tatár Mátyás.

A levelet maga vitte el. Odaadta egy kisfiúnak. És beküldte a házmesteri lakásba. Esztike idegesen bontotta fel. Elolvasta kétszer-háromszor. Nem értette. Mi történt ezzel az emberrel? Miért írta ezt a levelet? . . .

Nem tudta, hogy Mátyás már más-képpen nem tehetett. Az utolsó vonaglásban volt megviselt pénztárcája és úgy akart elmenni, hogy semmi ki ne tudódjon. És abban reménykedett, hogy hátha történhetnek csodák.

Julika szótlanul csomagolt a másik szobában. Esztike bement hozzá. Meglepődött:

— Mit akarsz, Julika? — Megyek haza még az éjjel. . . . — Nincs okod arra, hogy haragudj.

Végére is én semmin se vagyok az oka. De nekem sosem mondtád, hogy van valakid. Mátyást én. . . . én. . . . nem. . . .

— Oh, én nem haragszom, lelkem, különösen nem Mátyás miatt. Nekem csak szíveséget tétél, hogy Mátyást. . . .

Elharapta a szót. Észrevette, hogy itt nagyot és eseten sértést mondhat. Nem mondta tovább, hallgatott. Szemrehányással vegyes büntudattal néztek egymásra. Mikor Sükikné bejött, azonnal észrevette a feszült helyzetet és Julika pakolódását.

— Mi van itt? . . . Feleljetek! . . . Mivel egyik sem felelt, Sükikné csipőre tett kézzel szípköszörget:

— Innen aztán nem megy haza! . . . Még az kellene csak! . . . Mit szólna apád, anyád, hogy ilyen hirtelen hazaállíts! Neked meg, lányom, annyit mondom, hogy ha még egyszer elmegy avarral a Tatárral, k'tekerem a nyakadat. . . .

— Eszter néném, Esztike nem hibás! Én vagyok a hibás. Én nem szerettem mást Tatár Mátyást. . . . Nem is szerettem. Az csak olyan izé volt. . . .

Erre Sükikné nem szólt semmit, becsapta rájuk az ajtót. De Julika nem ment haza.

Később Esztike megmutatta anyjának a levelet. Anyja csóvalta a fejét. Megmutatta a levelet Sükiknek. Az öreg Sükik mondott valamit, amit nem lehetett érteni, de amint ő hónapok múlva elárulta, jobb volt azt akkor nem is érteni.

Lefeküdtek. A leányok a belső szobában aludtak. Kint az öregek szemére nem akart ráborulni az álom. Sükikné sok hallgatás után megszólalt:

— Hogy is vennie el Esztikét krajcár nélkül? . . . Annak olyan asszony kell, aki szintén hoz valamit a házhöz.

— Azir nem kellett volna ennek a ján-nak közéjük ikelődni. . . . Julikát elvette volna. . . .

— Nem hallod, hogy Julikának egy rendőrföröster kérője van. . . . Julika belé van bolondulva. . . . Az este mondta a jány, a rendőr is úgy szereti, hogy vagy Julika, vagy a halál. . . .

— Hát akkor elveszi, oszt addig van. Tatár ur meg megy a fizes fenébe. . . . Az én jányomat elveheti még egy igazgató is. . . .

— Hiszen te mindig csak azt tudod hajtani. . . . Oszt mégse jön semmilyen igazgató. . . . Ahelyett, hogy másról beszólnél. . . .

— Miről beszéljek? — fortyan fel Sükik.

— Arrul, hogy nyitnád ki a bugyellárisodat. . . . Kinek gyűjtesz? . . . Kinek rongyoskodsz jómagammal együtt? . . .

— Micsoda? . . . Még azt mondom, hogy én nyissam ki a bugyellárisomat? . . . Hát pizir aggyam el én a jányomat? . . .

— Egen! . . . Mára már pizt kell adni a jánnyal, akármilyen szép is. . . . Az nem megy másképpen. . . .

— No, ha nem megy másképpen, akkor itthon marad. . . . Aszta nemjóját. . . . Most én szalaggyak, rohannak a bankba, vegyem ki azt a kis pizt, amit összezsugorgattam, oszt ehinni Tatár ur, fogja, itt a piz, mellesken vigye a jányomat is. . . .

Soha, soha, soha! . . . — Ne ordics! . . .

— Soha, soha, soha — mondta lassabban Sükik. — Én avval tizenynolcezer pengővel, aki a bankban, meg avval a tizen-

ötöl, akit Gödényieknek adtam a házukra betáblázva, vissza akarom szerezni az ősi vagyont, amit elvesztettem. . . . Pont! . . .

A fal felé fordult és nemsokára mélyen aludt.

* * *

Mátyás már kifogyott minden garasból. Bujkált az utcákon. Nem akart senki ismerőssel találkozni. Különösen nem Esztikével, vagy Julikával. Munkát már kapott volna itt-ott, építkezéseknél hordhatott volna téglát, maltert, de ezt már túlhaladott valaminek találta. Hogy lehet ő már napszámos? Hiszen ruhája sincsen hozzá.

Már két napja nem evett, ágypénzzel is tartozott. Akkor jutott eszébe a bőrkabát és a többi ruhadarab, amit pár hete a Rákóczi uti ruhásboltban hagyott Esztikével.

Azonnal elment az üzletbe és kerülő utakon vitte ki sietve a Teleki térre és kinnálta mindenkinek. Végre talált egy jó pasit, akivel ötvenöt pengőben alkudott meg. A pénzt megkapta és örömmel sietett be a városba. Bent a Dohány utca környékén irtózatossá vágy fogta el, hogy elmenjen Sükikékhez. Hiszen pénze van újra és csak legalább egyszer láthassa Esztikét.

Gyorsan bement egy üzletbe és vett egy olcsóbb fajta inget és egy tiszta galért. Hazament, felöltözködött, jól kiborotva sietett Sükikék felé. Már majdnem a házánál volt, mikor belévégett valami. Nem! és nem! . . . Nem megy. . . .

Visszaforodult, hazament, lefeküdt és aludt reggelig.

Mánap újra nyakába vette a várost. Elment a szállodába. Ujra nagy biztatással távozott.

Igy sétált Mátyás a jó reménység szürke lován le s fel, ide-oda. Átment Budára, kiment Iuglóba, majd megint Óbudán tünt fel. Ismét Lágymányoson csavargott. Megállt építkezéseknél, bámulta órák hosszat a csigát, mely a téglát és a maltert vitte fel könnyen a magasa.

Ezenközben megeresztett egy pár öblös káromkodást is csak úgy magában, szidta a feltalálókat, a csigát, a vontatógépeket, mert aszongya ezek veszik el a munkás szájából a falatot. Máskor a jó bekevilágban tízszer ennyi ember dolgozott egy építkezésnél. Targoncával cipelték fel a téglát és a maltert az emeletre. Most elvégzi a gép, hogy a fene ette volna meg még azt is, aki kitalálta.

SOKKAL ELŐBBRE VANNAK, MINT MI

— LÁP PÁL IRASA —

Ugyan mit tud az amerikai magyar a kinaik felől? Azt nem is merjük kérdezni, hogy mit tud felőlük a magyarországi magyar, mert az nyilvánvaló, hogy semmit. Az amerikai magyar legalább látott néhanapján kinaik embert, de a magyarországi soha. Az amerikai magyar tudja, hogy a kinaik szeme ferde metszésű, mandulaszerű, hogy arcának pofacsontjai kiállók, hogy állja nem kerek, hanem inkább hegyes jellegű és hogy arcbőrén színe mintha sárgás lenne. Ez a sárga szín azonban nem feltűnő. Inkább erős sápadtságot mutat.

Ennyi az, amit az amerikai magyar a kinaik felől tud, meg azt, hogy kitűnően tudnak mosni és olcsón mosnak.

E csekély tudás alapján az amerikai magyarban is megvan a hajlandóság arra, hogy a kinaik valami alantasabb fajtnak tartsa, de hogy miért, azt nem tudná megmondani. Valószínűleg azért, mert a fehér faj fellebbvalóságát érzi ösztönszerűleg önmagában — minden más arcbőrű és színű teremtménnyel szemben.

Vajjon van-e jogunk arra, hogy külömbnek tartjuk magunkat a kinaiknak? Bizonyára nincs. Szellemi és erkölcsi téren ez a faj sokkal előbbre van, mint mi, aminek bizonyosságára csak egyetlen dolgot kell felhozunk:

— A kinaik szellemi szín-

vonala annyira felettünk való, hogy mi például meg se tudnók érteni a kinaik meséit, nemhogy gyönyörűséget talál-nánk azokban.

A mi meséink színvonala Tündér Ilona, Hüvelyk Matyi, Borszem Jankó, a vén boszorkány és ehhez hasonló tárgyak körül mozog javarészt. Ha ezen a kereten túllép a mese, akkor Toldy Miklós, Kinizsi Pál körül forog vagy Mátyás király igazságos volta körül szövéődik. Nagyon messzire megy akkor, amikor a szenteket, az apostolokat vagy magát a Megváltót hozza újra a földre. A magyar mese legfőbb törekvése az, hogy érdekes legyen és talán próbálkozik azzal is, hogy gondolkodásra készítse az embereket, de nem valami nagy mértékben.

A kinaik lelki világa más, mint a miénk és ezért meséiknél nem fontos az, hogy érdekesek legyenek. A súlyt arra fektetik, hogy életünk, jellemünk vonatkozó mély gondolatokat ébresszenek bennünk, főleg egy irány felé törekedve. Ez az irány annak felismerésére akar kényszeríteni bennünket, hogy az élet szép, de csak akkor szép, ha erkölcsileg nemes.

Egyik magyarországi ismerősöm, D. Drescher Pál foglalkozik azzal, hogy a kinaik mese, helyesebben gondolatvilágát megismertesse velünk is. Ura a kinaik nyelvnek és így módja

van arra, hogy annak gondolatbeli gazdagságát élénk tárgya és megmutassa, hogy mennyire előbbre vannak ezek az elmaradottaknak tartott emberek nálunk. Az egyik mese például azt hozza tudomásunkra, hogy Kínában volt egy tartomány, amelynek népe kommunisztikus államháztartásban élt, minden polgár a köz javára dolgozott, kívülről értékelve életüket megvolt köztűnik az a tökéletes egység, amit most például az orosz rendszer szeretne elérni.

Ennek a tökéletes közösségnek egyik vezető emberét kérdezte meg a tréfára hajlamos lelkű kinaik bölcs ekként:

— Azt már értem, hogy kívülről, külsőségeiben minden polgárotok egyformán, de vajjon belül milyenek?

Amire a tökéletes közösséget vezető ember ekként felelt:

— Ezzel mi alig törődhetünk. Akiben belül is van valami, az a köz céljaira használható.

Ennyi a kinaik mese. Elmondott egy igazságot, amely itéletet nyilvánít a kommunizmus gondolata felett. Azt állapítja meg róla, hogy kommunisztikus rendszerben nincs helye semmiféle belső értéknek, csak szürke egyformaságnak, gépiességnek. Ebben a rendszerben egyének, igyanak, aludjanak és szaporodjanak az emberek és ennél egyebet nem csinálnak. Szóval sülyedjenek le a testiség legalacsonyabb fokára.

És ne feledjük el, hogy ezt a mesét nem most alkották

Kínában. Legalább ötezer esztendővel ezelőtt, azaz ilyen hosszú idő előtt tudták már, hogy a kommunisztikus államszisztem nem jó és azt a kinaik élt a meséből levont tanulságokba ekként foglalta össze:

— A felsőbb ember méltóságával összeférhetetlen, hogy mások eszközévé sülyedjen. A felsőbb ember önmagáért van. Öncél. Más emberekhez való viszonyunk legyen szabad elismerése személyiségünknek, mint a magunk ennével egyenlő langu öncél. . . . A közönséges halandó nem élhet a szabadság bizonyos mértéke nélkül. Legalább az érzés szabadságát meg kell hagyni mindenki részére. Minden kísérlet hasztalan, mert az emberi lelkekből nem lehet kiirtani azon a cimen, hogy az állam előbbvaló, a jóság és részvét érzéseit.

Mindezeket a meséket és a belőlük vont tanulságokat a kinaik rövid közmondásokba igyekszik foglalni. Ezt teszi egyébként a magyar is. A különbség csak az, hogy a kinaik közmondások nagy része mélyebb, csak képzett elmék által érthető könnyűszerrel. A mi magyar közmondásaink egyébként csekély eltéréssel megvannak minden nyelvben, ellenben a kinaik közmondások tulnyomó része ott maradt Kínánál zárt falai mögött. Főleg azért, mert nem lehetett azokat olyan könnyen megérteni, magunkévá tenni, mint a magyar közmondásokat, amelyeknek világos voltát legjobban

kiérezhetjük a klasszikus példából:

— Addig hajlitsd a fát, amíg fiatal.

Ezt a gyerek is megérti, csak úgy, mint a népszerű másikat: — Kaparj kurta, neked is lesz.

Ezzel szemben a nagy kinaik bölcs, Lau Dan közmondásai közül hadd nézzük például a következőket:

— Lágyságnak és gyengeségnek élet a társa.

Efelett sokáig kell gondolkoznunk, hogy tisztán értsük. Éppen úgy, mint a másikat:

— Szilárdsággal és erővel — halál jár.

Persze vannak Lau Dan bölcs uramnak könnyebb ötletei is, mint ez:

— Ha erős a fa — török.

Ez megegyezik a fa hajlításáról szóló magyar közmondás gondolatával. Ellenben magában álló ez a kinaik közmondás:

— Ha a fegyver erős, akkor könnyen reped.

A legtöbb kinaik mese azzal foglalkozik, hogy a nagy kinaik vallásalapító, Konfucius tanításait terjesszesse és rávezesse az embereket arra a hitre, hogy minden ember önmagának él és ha önmagát tökéletessé tudta tenni, akkor elérte életének célját.

Mi ez a tökéletesség? Semmi más, mint jóság. A másokkal szemben való jóság. Egyébként erre céloz a keresztény Megváltó is, mikor a felebaráti szeretetet hirdeti. A kinaik ész azonban ezt a gondolatot nem fejezi ki olyan egyszerűen, mint a mi Megváltónk tette, lenk?

ROSSZ GYOMOR A BAJOKA

Ha orvosok mondták volna ezt beteg emberek felől, nem volna senki meglepve. Régen tudjuk, hogy az elrontott gyomor beteg, kedvetlenül teszi embert és ez minden cselekvésén megérzik.

Nagyon meglepő azonban, mikor két sztrájk felől állapítják meg azt, hogy azoknak oka a rossz gyomorokban keresendő. Pedig ezt a különös jelenséget állapították meg Clevelandban két sztrájkból kifolyólag, amely sohase következett

aminek egyedüli oka az, hogy a kinaik ész a miénk felett való és így nehezebb nyelvet is megért. Ime, a kinaik bölcsesség ekként beszél az emberi élet céljairól:

— A vándor, aki kifelé néz, a kívülről dolgokban keresi a tökéletességet. Aki ellenben befelé néz, az beéri önmagával. Beéri önmagával, ez a földi életben való vándorlásunknak legmagasabb állomása.

Nem tudom, hogy hány kinaik jutott el a bölcsességnek erre a fokára, de annyit tudok, hogy ennek a nemzetnek hat-ezer esztendőn keresztül nem volt háborúja. A vérontást mi vittük rájuk, fehérek, keresztények az utolsó hetven esztendőben. És mivel ezt a kinaik tudja, vajjon nincs-e jussa rá, hogy görbe szemmel nézzen felénk?

volna be, ha a vezetők egészséges gyomru emberek.

A két sztrájkot napokig tartó tárgyalás előzte meg és a tárgyalások során a lokálok vezetői állandóan türelmetlenséget, rossz kedvet tanúsítottak, morgolódtak, zsörtölődtek és végül felborították a tárgyalások szekerét és elrendelték a sztrájkot.

Utólagos vizsgálat során megállapítás nyert, hogy a lokálok vezetői a tárgyalások idején orvoshoz jártak gyomorba-jjal. Ha véletlenül egészséges emberek lettek volna, akkor a két sztrájk soha nem következett volna. Mivel azonban gyomorbajuk folytán feketén látták a világot, gyanakodva néztek a gyárak felé és nem voltak hajlandók a békés egyezségre.

Érdekes, hogy az egyik lokálvezér maga is elismerte, hogy a tárgyalások folyamán nem jól érezte magát és kínos volt rá nézve a sok beszéd. A másik nem volt ilyen őszinte, de annak viszont orvosa olvasta a fejére, hogy tanácsa ellenére maradt talpon és állandó láz és abból folyó fejfájás kinozta.

A sztrájkok során új jelenség ez, de olyan, amellyel számolni kell. Csak egészséges emberek tilhetnek a tárgyalóasztal mellé abban a reményben, hogy egészséges határozatokat fognak hozni. Azt persze senkise tudja, hogy miként lehet ezen a bajon segíteni, mert elvégre nem lehet orvosi bizonyítványt követelni azoktól, akik a nehézségek elhárítása érdekében tárgyalni kezdenek, noha talán jó lenne, ha ez is megtörténhetne.

A FÉL SZÁZADHOZ KÖZELEDNEK

Öreg amerikai magyarok szinte szemüket dörzsölgetik, azt hiszik, hogy álmodnak, amikor azt hallják, hogy a Bridgeporti Szövetség még csak ezután lesz ötven esztendő. Olyan körültekintő, olyan megfontolt volt a Bridgeporti Szövetség vezetése, hogy azt tekin-

tették magyar Amerikában a legöregebb egyetnek, abba helyeződött a legnagyobb bizalom, attól várták az amerikai magyar életre kiható irányítást és íme most derül ki, hogy csak a vezetésben nyilvánult meg az érett ész megállapodottsága, de maga az intézmény még csak ezután éri el a félszázados határkövet.

Évtizedeken át olyan munkásságot fejtett ki a Bridgeporti Szövetség az egész amerikai magyarság javára, amely hírnevét és tekintélyét véglegesen megállapította. Körültekintő megfontoltsággal kerülte a nagy dob zaját, a vásári lármát, nem rohant megmondatlanul új utakra, hanem mindig az idők igényeihez alkalmazkodott és feltékenyen vigyázott arra, hogy alapjai teljesen szilárdak maradjanak.

Igy érte el azt, hogy ma a Bridgeporti Szövetség egyike a leggazdagabb testületeknek, mert egy biztosító intézmény gazdagsága nem abban áll, hogy mekkora tőkét halmozott fel, hanem abban, hogy ebből a vagyonból mennyi rész jut az egyes tagokra, a biztosított felekre.

És a Bridgeporti Szövetség jogos büszkeséggel mondhatja, hogy a leggazdagabb, mert tartalék tőkéjéből egy-egy tagra több jut, mint száz és száz más fraterális alapon álló amerikai egyesületnél. A törvény által megkívánt száz percentségnél a Bridgeporti Szövetség jóval erősebb.

Az egész amerikai magyarság intézménye a Bridgeporti Szövetség és nem egyes csoportoké. Előnyös tagsági feltételekkel, kitűnő biztosítási kötvényekkel szolgál jóformán az egész élet során, a gyermekkortól kezdve és azoknak részletei felől készséggel szolgál saját 75,000 dollár értékű központi otthonában, amelynek címe a következő:

Bridgeporti Szövetség, 1412 State St., Bridgeport, Conn.

VALAHA MI IRTUNK ILYEN HANGON

Valaha, harminc-harmincöt év előtt, ha tollat ragadtunk, egyébről se írtunk, csak arról, hogy miként lehetne az amerikai magyart megtartanunk magyarnak, megmentenünk a szülőháza részére.

Ma már elmúlt ez a korszak. Ha ma írunk, akkor azon törjük a fejünket, hogy miként lehetne megmentenünk a magyart amerikai magyarnak, új hazánk javára, akként, hogy azért megmaradjanak épségben régi magyar erkölcsünk. A magyar nyelv megőrzésének lehetőségét már feladtuk és csupán azon fáradozunk, hogy a magyar érzés életét biztosítsuk a jövőre.

Mint a régi időkbeli való és régen elfeledett dal, úgy hangzik most felénk Dél Amerikából, messze Braziliából, Sao Paulo városából Kordás Ferenc magyar tanító írása. Azt a nótát fújja Budapest felé, a Magyarok Világszövetsége útján, amit három évtized előtt magunk költöttünk és talán azért olyan kedves nekünk ez a dal, mert a mi gondolatainkat és érzéseinket ismétli csaknem szószentí hűséggel. Megtudjuk belőle, hogy a Braziliába vetődött magyar értelmiség gondja-baja ugyanaz, ami a miénk volt három vagy négy évtized előtt, hogy ott is úgy féltük a magyart, mint annak idején mi féltettük itt és ott is úgy szeretik a magyart, mint annak idején mi szeretjük.

Irja Kordás Ferenc tanító mester lelkenek keserűségével ezeket:

— Itt künn az idegenben, egy barátságos, jóindulatú, vendégszerető ország, Brazília áldott földjén és bennünket megbecsülő fiai között, de mégis olyan messze az ősi otthontól, itt a kolonialis élet, a kultúr-szervezkedés és a kivándorlással járó idegenben való élet számtalan nehézségei között tanulja meg igazán az emebr, hogy mennyire meg kellene egymást értenünk, mennyire egy célért kellene dolgoznunk, ha azt akarjuk, hogy legszenvedőbb álmunk: Magna Hungaria (Nagy Magyarország) megvalósuljon!

Azután visszajövök Braziliába a csaknem 80,000 ideszakadt magyar testvérem közé s átérzem annak a jelentőségét, hogy ez a nagy magyar tábor mit jelent az egyetemes magyar célgondolat megvalósítása szempontjából. Azután a világba szétszórta magyarságra gondolok, arra a mintegy négy millió magyar vérére és szívre, akiknek jórészt, különösen az új generációt már elvesztettük és felkiáltok: Mentsünk meg minden magyart, akit csak lehet!

— A brazilai magyarság helyzete évről-évre súlyosbodik. Egy évtized alatt az új brazil nemzetvédő, iskolázatási törvények és rendelkezések

a természeti és társadalmi beolvasztó tényezők közreműködésével annyira asszimilálják az ideszakadt magyarságot, hogy a magyarnyelvi megtartás szinte lehetetlenné válik. A kivándorló nemzedék, a mostani 40—55 évesek, akik a huszas évek után, különösen 1924-ben és 1925-ben jöttek Braziliába, lassan kiöregednek a kolonialis egyesületi tevékenységből és félrehúzódnak. Ha lehetne: 5—10 hold jó magyar földért bármikor hazamennének. Ma még jó magyarok, mert nem is tudnak mások lenni és hazavágyakoznak. Fiaik és unokáik azonban gyorsan brazilosodnak, ők nem akarnak hazamenni, mert nem ismerik az őházat, csak leírásokból, vagy filmbemutatók keresztül. Szerintem nem volna szabad megvárniuk, amíg az első gárda, a mostani felnőtt nemzedék kihál és az új generáció teljesen beolvad, hanem már most meg kellene indítani egy nagyszabású visszavándorlási propagandát a mostani idősebb nemzedék az első

kivándorlók hazai letelepítése érdekében!

Szakasztottan így írtunk mi a magunk idejében az Egyesült Államokban élő magyarság megmentése felől. Sűrítettük a visszatelepítést, rámutattunk az olvasztó kohóra és főleg arra, hogy a második és harmadik nemzedéket véglegesen elvesztjük, ha otthon nem csinálnak érdekünkben valamit. És otthon nem csináltak semmit! Fülük bojtját se mozdították a mi felajdulásainkra, hagytak bennünket a magunk levében izzadni, vergődni, sok esetben elpusztulni.

Most ez a kétségbeesett állapot más ország területén ismétlődik meg, a jalkiállítás Brazília területéről hangzik Magyarországra felé.

Nem hisszük, hogy a Dél-Amerikába szakadt magyarok sóhajlásának több fogantatja lenne, mint annak idején a miénknek volt. Hiszen mi olyan sokan voltunk; hogy egy millió amerikai magyarról beszéltünk és akiknek nem kellett ez az egy millió, miért kellene a brazilai nyolcvanezer?

És végül ismét csak a saját szavainkra ismerünk, amikor Kordás Ferenc tanító írásában ezeket olvassuk:

— Megdöbbent csodálattal nézzük a külföldi német propagandá munkáját. Ők nemetk maradnak mindenütt, nemetk beszélnek még az ötödik generációban is. Nekünk is meg kell találnunk a megengedett módokat és eszközöket a nemzeti öntudat ébrentartására, a magyarmentő akció eredményes kiépítésére. Tudom, hogy ennek a tevékenységnek sok és nehéz akadályl kell megküzdnie, de ezeket az akadályokat megértéssel, tapintattal, tárgyilagossággal, jószándékkal és energiával le lehet győzni. Hinnünk kell abban, hogy a világba szét szórt magyarság nem elveszett magyarság! Hinnünk kell abban, hogy egyszer, talán nem is olyan sokára Magna Hungaria (Nagy Magyarország) kitarja áldó két kezét és keblére öleli hazatért gyermekeit.

Megirtuk ezt is százszor annak idejében. De a felelet akkor is az volt, amit ma Brazília felé eregetnek. Ezer év alatt nem változott a magyar természet. Ha a mi bajaink orvoslásáról van szó, itt, vagy Braziliában, félvállról vetett közömbösséggel felelik:

— Ej, ráérünk arra még! Mi már megnyugodtunk ebben a ráérünkben. Brazíliai testvéreinknek kell még egy félszázad, hogy tisztába jöjjenek vele, mit várhatnak azoktól, akik otthon maradtak. Nem többet, mint amit mi kaptunk, az Egyesült Államokban élők. És amit mi kaptunk, annak egy közmondás a mértéke: — Nesze semmi, fogd meg jól!

The O. J. DOUGLAS MORTUARY
Elsőrangú Temetkezési Intézet
Kápolna — Ambulance
Wyoming St. Phone 86
Welch, W. Va.
DOUGLAS FUNERAL HOME
War, W. Va.

MacDONALD DRUG
COMPANY, Inc.
'A MUNKÁS EMBEREK ÜZLETE'
Phone 43 Mt. Hope, W. Va.

BYUS MANKIN LUMBER Co
Faárak és építkezési anyagok
nagyban és kicsinyben
Telefon 1090
N. KANAWHA és ELKINS ST.
BECKLEY, W. VA. (all)

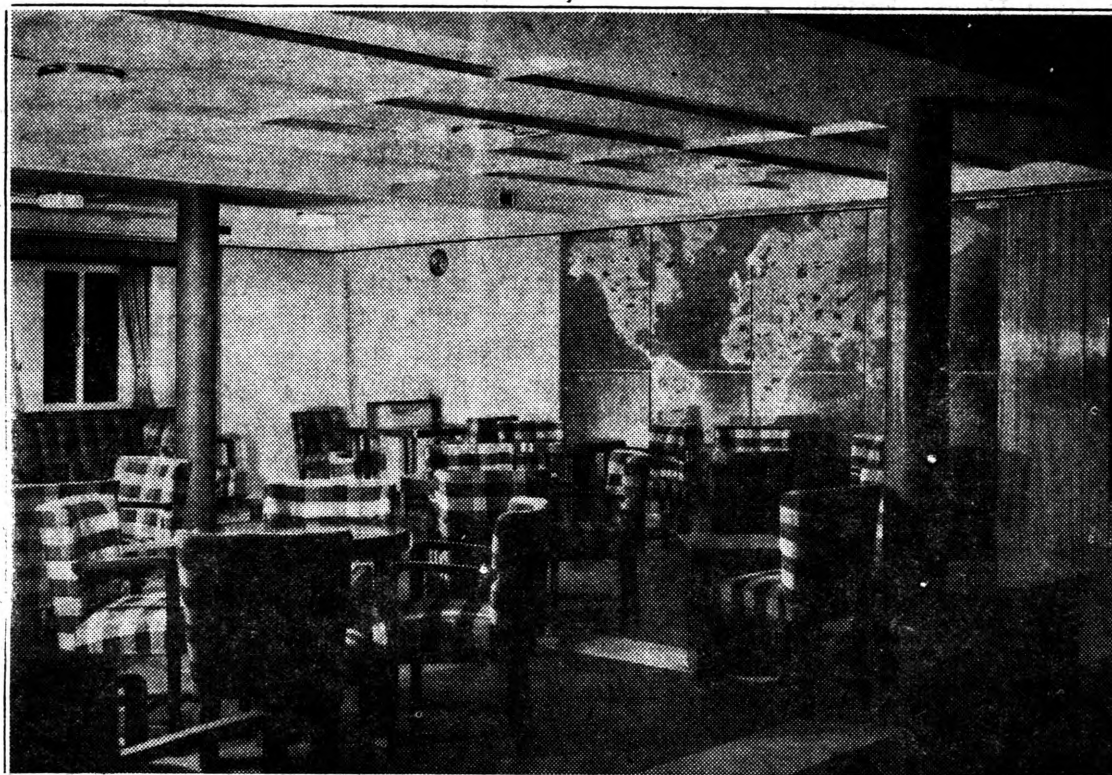
JÓRAVALÓ
40—55 év körül özvegy asszonyt keresek, aki mellett nyugodt, békés, jó otthon találna. En 58 éves vagyok. Leveleket erre a címre kérek: John Kovács, Wolfe, W. Va.

ELADÓ FARM
Floridában, magyar telepen 5 akeros felszerelt eper farm, vízvezetékkel, rajta gyönyörű ház városi kényelemmel, háromezer dollárért haláleset miatt sürgősen eladó. Két akér megadja a megfizetést. — Irjon a tulajdonosnak: M. Pastor, Route 1, Auburndale, Fla.

QUICK RELIEF FROM
EYE STRAIN
due to dust, sun, light-glare,
driving, movies, reading, etc.

Do your eyes burn—feel tired, uncomfortable? Try Murine. It contains 7 helpful ingredients which cleanse and clear eyes redness from fatigue—make your eyes feel clean, fresh, alive! Much more effective than boric acid. Send for trial bottle. Mail 10c (stamps or coin) with your name and address to The Murine Co., Dept. HS, Chicago, Ill.

MURINE
FOR YOUR EYES
AT ALL DRUG STORES

A Gdynia America Line, lengyel hajós-társaság BATORY nevű hajójának egyik gyönyörű társas-terme, mely fogalmat ad a magyar kirándulóknak a hajó kényelméről és szépségéről.

LINDAMOOD FUNERAL HOME

TEMETÉSENDEZŐ ÉS BALZSAMOZÓ

MOUNT HOPE, W. VA.

Telefon éjjel és nappal 38

ARAINK A LEHETŐ LEGMÉLTANYOSABBAN

Szolgáltatunk a legkényesebb igényeket is kielégítő

BETEGSZÁLLITÁSI SZOLGÁLAT

THE KANAWHA VALLEY BANK

CHARLESTON, W. VA.

A Federal Reserve System és a Federal Deposit Insurance Corporation tagja. West Virginia állam egyedüli bankja, mely tökéletes Külföldi Osztályt tart fenn.

PÉNZKÜLDÉS dollárban, vagy bármely más pénznemben a legmértányosabb árfolyamon. HAJÓJEGYEK minden vonalra. KÖZJEGYZŐI ÜGYEK szakszerű intézése.

CSANADY PETER
Külföldi Osztályvezető.

Mindig Bizalommal Fordulhat
Az Amerikai Magyar Református Egyesület
WASHINGTON, D. C.

BÁNYAVIDÉKI OSZTÁLYAIHOZ

ha tökéletes biztonságu életbiztosítást akar magának vagy családjá tagjainak. Beállítás 1-től 60 éves korig. A rendes biztosítás mellé baleset és 45 éves korig betegségély biztosítás is szerezhető

Kerületi szervező:

TUSAI B. MIHÁLY
105 Maple Avenue
Morgantown, W. Va.

POCAHONTAS, VA.
49 Megbízottunk:
KOVÁCS PÁL
Box 301

RED JACKET, W. VA.
75 Megbízottunk:
MOSOLYÓ ISTVÁN
Box 118

BARTON, O.
76 Megbízottunk:
HEGEDŰS JÓZSEF
Rt. No. 1,
Belmont, Ohio

MORGANTOWN, W. VA.
153 Megbízottunk:
MOLNÁR GÉZA
413 Round St.

DOBRA, W. VA.
169 Megbízottunk:
VESZPRÉMI GÉZA
Box 32
Monaville, W. Va.

THORPE, W. VA.
173 Megbízottunk:
RADNÓCZY JÓZSEF
Box 258

LYNCH, KY.
204 Megbízottunk:
BARTHA GÁBOR
Box 784

CAPELS, W. VA.
206 Megbízottunk:
BUCKMAN SÁNDOR
Box 25

FARMINGTON, W. VA.
211 Megbízottunk:
BÁLINT LAJOS
Box 561

BARRACKVILLE, W. VA.
212 Megbízottunk:
BENDZÁK KÁROLY
Box 218

LOGAN, W. VA.
213 Megbízottunk:
VESZPRÉMI GÉZA
Box 32
Monaville, W. Va.

RIVESVILLE, W. VA.
222 Megbízottunk:
MOLNÁR JÓZSEF
Box 182

HELEN, W. VA.
248 Megbízottunk:
HAJNAL JÓZSEF
Box 82
Skeeton, W. Va.

BOOTH, W. VA.
291 Megbízottunk:
SÁRKÓZI IMRÉNÉ
Box 84

IDA MAY, W. VA.
296 Megbízottunk:
SIKE JEREMIAS
Box 146
Carolina, W. Va.

WEIRTON, W. VA.
299 Megbízottunk:
REHÓ ZSIGMOND
Box 216

TRIADÉLPHIA, W. VA.
301 Megbízottunk:
GÉGENY TAMÁS
Box 181
Elm Grove, W. Va.

CHATTAROY, W. VA.
304 Megbízottunk:
KOCSÉL GYÖRGY
P. O.

GALLOWAY, W. VA.
306 Megbízottunk:
VARGA JÓZSEF
Box 11

MARTINS FERRY, O.
309 Megbízottunk:
ANTAL GYÖRGY
19 Zane Highway

SABRATON, W. VA.
316 Megbízottunk:
OROSZ ANDRÁS
Box 92

BOBTOWN, PA.
317 Megbízottunk:
MOLNÁR JÓZSEF
P. O.

GLEN ROGERS, W. VA.
319 Megbízottunk:
ZSIGRAY ISTVÁN
Box 136

MAJESTIC, KY.
322 Megbízottunk:
KABAI JÁNOS
Box 14

VALASSZA KI melyik osztály van legközelebb az ön lakó-helyéhez s lépjen érintkezésbe felvétele felől a kaluzban feltüntetett ügykezelőnkkel, aki szívesen ad felvilágosítást

The
HUNGARIAN REFORMED FEDERATION
OF AMERICA

MAGYARORSZÁGBA
a modern lengyel kikötőn, GDYNIA-n át a
"BATORY" és "PILSUDSKI"
nevű gyors motorhajókra

Indulás New Yorkból direkt
Május 7 és 19; Június 6 és 20; Július 2 és 13;
Augusztus 5 és 23. Szeptember 6 és 17.

Alacsony podgyáz-díjak
Amerikai polgárnak nem kell magyar vízum

A VERHOVAY
SEGÉLY EGYLET
TÁRSASUTAZÁSA
Gdyniából direkt, közvetlen a hajó oldalán mellől induló
special expresszvonat fogja vinni a Társas Utazás tagjait
Budapestre, ahol ünnepélyes fogadtatásban lesz részük.

Vegyen jegyet minél előbb a helyi hajóügy-ügynökénél

POLISH Line

GDYNIA AMERICA LINE
NEW YORK, 32 Pearl St. - PITTSBURGH, PA., Union Trust Bldg.
Chicago, ILL., 135 West Jackson Boulevard

R. C. JONES

TEMETKEZÉSI INTÉZETE
421 Jackson Street
FAIRMONT, WEST VIRGINIA

Kitűnő Butort Olcsó Áron!

A legszebb és legtartósabb butor a legolcsóbb árban.
KITŰNŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK
Óriási választék. — A magyarok kedvelt üzlete

Temetkezési Intézet
MacNEELY FURNITURE CO.
MAN, WEST VIRGINIA

JUBILEUMI ÜDVÖZLETEK

Kedves Mr. Himler!

Fogadja kérem szívből jövő üdvözlétem, amit kissé megkésve küldök. Nagy örömmel fogadtam a Bányászlap szép, negyven oldalas jubileumi példányát, amely olyan szép és kíválóan értékes tartalommal jelent meg. Ennek a jó és BECSÜLETES és értékes magyar lapnak huszonöt éves jubileumát ez a szép munka bekoronázta.

És jelezte a TÖBB, MINT 25 ÉVES munkáját a főszerkesztőnek, Himler Mártonnak, aki régebben harcolt a magyar bányászok érdekeiért és végzi irántunk való jótkönyv munkáját.

Mint én magam is, akik Himlervillen voltunk abban az időben, mikor "My Boys" néven volt Himlerville fiatalok listázva és elkönyve a Mr. Himler szívében, azok soha el nem fogjuk felejteni azokat a szép idők és az ottani gyönyörű emléket.

En is azok közé tartozom és remélem, hogy még ma is jogom van magam a "My Boys"-ok közé számítani, mert Himler Mártonnak erről az elnevezéséről és a vele járó rokonságról lemondani soha nem kívánunk.

Bocsánat a hibás magyar írásért vagy kifejezésért. Ha a jó Isten megtartotta volna Himlerville a magyaroknak, akkor én is, de sok más magyar szülőlt is jobban tudnánk papíron is a magyar nyelvet forgatni.

Öszintén remélem, hogy a következő huszonöt észendő több boldogságot, egészséget és jó szerencsét hoz az Ön és az egész amerikai magyarság részére.

Baráti tisztelettel
Ragályi Béla,
Braddock, Pa.

Los Angeles, Apr. 16, 1939
Igen tisztelt Himler ur!

Szombaton, április 15-én kaptuk meg a Magyar Bányászlap 25 éves jubileumi számát és nem mulasztjuk el a kedves alkalmat felhasználni, Los Angelesből kérjük, fogadja szerencse kívánságainkat az ezüst-jubileumi évfordulóhoz és örvendünk sok magyar bányásszal együtt és kérjük, fogadja őszinte nagyrabecsülésünket.

Isten áldása kísérelje és segítse őnt még számos éven át nemes felebaráti törekvéseiben. Ünnepi köszöntéssel őszinte híve!

Scheible János és neje.

NYÁRI MAGYAR ISKOLA LOGAN ÉS KÖRNYÉKÉN

A Verhovay Segély Egylet 248-ik fiókjára Verhovay Magyar Nyári Iskolát fog tartani május hó 8-tól kezdődőleg június hó 9-ig, vagyis 5 héten keresztül, öt nap hetenként, reggel 9 órától délután 1-ig. Ezen iskolába minden magyar szülő beírathatja gyermekét, tekintet nélkül arra, hogy tagja-e az egyletnek vagy sem és valálkülönbség nélkül. Ezen nyári iskola a Verhovay Segély Egylet jóvoltából és a magyar nyelv iránt érzett szeretetéből lesz lehetővé téve, így tehát minden gyermek teljesen díjtalanul részesül magyar oktatásban.

Tehát ismételteln felkérjük a szülőket, hogy irassák be apró és felnőtt gyermekeiket vagy egyszerűen jelenjenek meg az iskolában, május 8-án, reggel 9 órakor. Monavillen a tanítónőt állfást Vizi Erzsébet fogja betölteni.

Jelentkezni lehet a fiók elnökénél, Vagner Andrásnál és Vizi Jánosnál.

Maradunk tisztelettel:
Vagner András és Vizi János.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

MOJZER JANOS. — Nem lep meg amiket ir, sajnos hetenként sok ilyen levél jön, attól félek, hogy az öregebb bajtársak közül sokan mennek nyugdíjba ebben az évben és a gépek dolgoznak helyettük. Azért nem kell csüggedni, mert örökre ez a rossz világ nem tart. Szíves üdvözlöt.

TÓTH GÁBOR. — Ugy az elyriai Circuit Court, mint a clevelandi Federal Court megtagadta a polgárlevelet két embertől azon az alapon, hogy tagjai annak az egyletnek. A federal investigator bebizonyította, hogy kommunizisták.

KOVÁCS JÁNOS. — Nem tudtunk előbb válaszolni, mert soká tartott, amíg beszereztük az információkat. A First National Bank of Scottsdale megengedett a betevőkkel, akik a betét egy részét kapják egyelőre vissza. Tessék írni hozzájuk és teljes felvilágosítást megadják.

TÓTH JANOS. — Köszönet, testvér.

SZABÓ IGNACZ. — Elinéztük. Szíves üdvözlöt.

FREDERICK KÁLMAN. — Szíves üdvözlöt. Hogy van?

PETER JANOS. — Köszönet, utasítás szerint könyveltük. Remélem már jobban van.

KISH ANDRÁS. — Köszönet és szíves üdvözlöt. Utasítás szerint könyveltük.

JOHN VARGA. — Thanks and regards.

GYÖRÖK PÁL. — Hálás köszönet.

HORVÁTH IGNACZ. — Köszönet, testvér.

PETERCHAK JÓZSEF. — Kijavítottuk és reméljük, ezután rendben megkapja. Szíves üdvözlöt.

GALL LAJOS. — Megtettük. Szíves üdvözlöt.

ÖNGYILKOS LETT A GYILKOS

Előbb egy fiatal leányt ölt meg a bányász és azután önmagával végzett

A gyilkost, aki mindössze huszonegy éves volt, szülei annak idején Kovács János névre kereszteltették, de a nagy olvasztó kohó John Smith nevet adott neki és rávette arra, hogy tagadja magyar származását.

Beaverdalen élt és bányász volt a fiatal ember, akit szíve állandóan áthúzott a szomszédos Coral bányatelepre, Indiana megyében, ahol szerelmese volt egy Kolendre Ágnes nevű leányba, aki azonban nem sok ügyet vetett rá.

Erősen magános életet élt John Smith, mert a magyarok, akiket megtagadott, nem álltak vele szóba, az amerikaiak, akikhez dörzsölődött volna, nem vették be, mert idegennek tartották. Ez is hozzájárult ahhoz, hogy mogorva természetű legyen és még jobban bántsa az, hogy szerelmét nem viszonozták.

A nekikeseredett fiatal bányász április elseje óta munka nélkül volt és pénze is elfogyott. Ebben a hangulatban ment át Coral bányatelepre, ahol az udvarra hivatva a 16 éves Kolendre Ágnes és mikor a mitsém sejtő leány közelébe ért, akkor fegyvert rántva elő, rálőtt. A golyó a leány tüdőjébe fúródott és szinte azonnal megölte.

A fiatal bányász ekkor saját fejének szegte a fegyvert és agyonlőtte magát. A golyó olyan erővel csapta meg, hogy koponya csontja darabokra tört.

MEGKAPJÁK A KÁRTÉRITÉST

A bérszerződés meg nem kötése Pennsylvania államnak sok pénzébe kerül

Pennsylvania állam munkás kártalanítási törvénye szerint annak az embernek, akit saját hibáján kívül letesznek a munkából, rendes heti kártérítés jár vagy tizenhat hétre, vagy arra az időre, amíg munka nélkül van.

Április első napjára nem sikerült az új bérszerződést megkötöni a bányázemekre vonatkozólag és így ezen naptól kezdve a puhaszén bányászok Pennsylvania államban nem dolgoznak és nem keresnek.

Ezeknek a nehéz helyzetben levő embereknek eszükbe jutott az állami kártalanítási törvény és kérték a munkanélküli heti segélyek kifizetését.

Kevés reményük volt a bányászoknak arra, hogy ezt a mai maradi kormányzat teljesítse és így annál nagyobb volt a meglepetés, amikor Lewis Hines állami ipari miniszter kimondta, hogy a segély igényes jár a bányászoknak.

Hines szerint a bányászok nem léptek sztrájkba, hanem le lettek téve a munkáról mind addig, amíg az új bérszerződést meg lehet kötni. Ez esetleg eltarthat hetekig vagy hónapokig és nem a bányászok hibájára, ha ezen idő alatt nem dolgozhatnak és nincsen keresetük.

A kártalanítási törvény célzata világosan az volt, hogy a munkanélküli embert ne engedje éhezni vagy nyomorogni. Különösen ne töltsön a munkás kárát akkor, amikor a munkás nem hibás abban, hogy keresetét elvesztette.

A mai helyzet éppen olyan, amely szigorúan megfelel a törvény minden követelésének. Teljesen új dolog ez az amerikai ipari életben és kétségtelen, hogy meg lesz a hatása a többi államokban is ott, ahol a munkanélküliség ellen való biztosítás részleteit kell értelmezni.

A miniszter döntését nem lehet megfellebbezni, mert ezt a törvényt világosan kimondja. Pennsylvania nyugati részében a puhaszén bányászok ezrei jelentkeztek a döntés alapján és kérik munkanélküli heti segélyeik kiutalását, a mit pár napon belül meg is fognak kapni.

NYUGTÁZÁS

A múlt héten a következő testvérek küldtek pénzt a maguk vagy mások előfizetésére:

John Péter, Portage; John Tóth, Port Clinton; Coloman Friedrich, Woodbine; Bill Ragaly, Braddock; Andy Kish, Brady; John Varga, Antioch. Hálás köszönet, testvérek.

ÚJ BANYATÁRSASÁG

Kentuckyban, Clay County nevű telepen Halstead Coal Co. név alatt új bányavállalat alakult.

VISSZA A MUNKÁBA

A National Labor Relation Board elrendelte, hogy a Good Coal Company Harlanban vegye vissza munkába azt a 116 bányászt, akiket 1937-ben törvénytelenül bocsátottak el.

ELADÓ FARMOK

INDIANTOWN, FLA., ahol az észak-karolinai államok közötti földterület, 10-40 akeros földet akoronként 10 dollárjával, könnyű fizetésre. Nem ritka akoronként ötszáz dollár bevétel. Irjon e címre: A. T. BARKDULL, SEABORD DEPOT, MIAMI, FLA.

MÁJUS 31: PEDLOW UTOLSÓ, TAVASZI SZERETETHAJÓNAK INDULÁSI NAPJA

A múlt hónap végén New Yorkból elindult szeretet csomagok kiosztása a legnagyobb rendben folyik Magyarországon

Amíg Budapesten Pedlow kapitány és Brack Miklós szeretet-akcióinak raktáraiban és irodájában szinte az éjszakákat is nappallá, téve dolgoznak a tisztviselők, hogy a múlt hónap végén Amerikából utnak indított szeretetsomagok minél gyorsabban legyenek vámmentesítve és kerüljenek a címzetekhez, azalatt a szeretet akciók new yorki főirodájának megkezdte az idei tavaszi utolsó szeretet akció előmunkálatait.

Május 31-én indul el New Yorkból a hajó, amely az utolsó tavaszi szeretet szállítmányt viszi magával Magyarországra. Nemcsak az amerikai magyarság, hanem a magyarországi családok ezrei és ezrei is a legnagyobb ámulattal figyelik azt a pontos, lelkiismeretes munkát, amit a szeretet akciók vezetősége végez. Az a tény, hogy ezekben a viharos időkben ilyen gyorsan kerülnek Amerikából a szeretetsomagok a magyarországi címzetekhez, újra mutatja, hogy milyen nagyszerűen szervezte meg ezeket az akciókat Pedlow kapitány és Brack Miklós.

A magyarországi szegény családoknak ezekben a válságos időkben százezres szükségük van amerikai rokonok segítségére, támogatására. Lehet-

tőleg tehát minden amerikai magyar használja fel azt az alkalmat, amit a szeretet-akciók nyújtanak most.

Annál is inkább használja ki ezt az alkalmat minden amerikai magyar, mert a május 31-iki szeretet-akció után karácsonyig nem lesz több Pedlow-Brack szeretet-akció.

A május 31-én induló hajóra a Pedlow-Brack szeretet-akciók távolvidéki gyűjtő-állomásai május 24-ikéig, a közelvidéki gyűjtő-állomások és a new yorki, 1220 Second Avenue alatti főiroda május 29-ikéig veszik fel a csomagokat.

NE LEGYENEK KIVÁNCSIK

Az országos puhaszén bizottság ráköppantott a Carter Coal Company orrára

A Carter Coal Co. ahol csak teheti, mindenütt nehézségeket gördít az országos puhaszén bizottság útjába és apró cselofágásokkal kellemetlenkedik.

A Carter Coal, amely West Virginiában termel szenet, volt az, amely az eredeti minimális árakat megtámadta és a Supreme Court útján technikai okokból érvénytelenítette, bár tudvalevő volt, hogy a minimális árak méltányosak.

A kötekedni szerető bányavállalat legutóbb azzal a kérésrel fordult az országos puhaszén bizottsághoz, hogy mutassák meg neki, hogy az egyes kerületi irodák mennyi pénzt költöttek és részletezzék, hogy a pénzt milyen tételekre adták ki.

A kerületi irodák felháborodva tiltakoztak a Carter Co. újabb lépése ellen, amely egyéni tisztességüket vonja kétségbe olyan alapon, amelyre semmi jogcím nincs.

A National Bituminous Coal Commission rövid határozottsággal azt felelte a toakodó bányavállalatnak, hogy ne legyen kíváncsi olyan dolgokra, amikhez semmi köze. A szénbizottság kiadásait a kormány hivatalos közlegei vizsgálhatják csupán felül és azoknál a törvényhozás Washingtonban, ha erre éppen időt akar fordítani.

Előrelátható, hogy a Carter Coal Company megpróbálkozik majd vele, hogy ezt az ügyet is bíróság elé vigye, mert egyedül célja az, hogy az időt húzza és a Guffey törvény végrehajtását megakadályozza.

LEZAJLOTT A KONGRESSZUS

A szokásos évi szénbánya kongresszust megtartották Cincinnatiában az idén is és április 27-én bezárták.

ANGOL VERSENY FENYEGET

A széntermelés szünetelése folytán az angol bányák New Yorkba szállítva \$5.75 áron kínálnak szenet az amerikai szén nagykereskedőknek.

MEGBUKOTT BANYAVÁLLALAT

St. Louis városában a The Century Coal Company csődöt kért önmaga ellen, mert kötelezettségeinek nem tud többé eleget tenni.

EGYLETI KALAUZOK

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 482. FIÓKJA, WHITESVILLE, W. VA.

Gyűléseit tartja minden harmadik hónap második vasárnapján délután 2 órakor. Red Dragonban, az iskola épületben.

Elnök Farner Géza. Jegyző idős Lengyel István. Titkár pénztárnok Louis Gall, Box 7, Red Dragon, W. Va. Kerületi delegátus Domokos Móz. Beszélő Betegápoló Prenter idős Kun Mihály és Farkas József. Wh. tesvillén és annak környékén betegápolót esetenként a titkár jelöl ki.

A BRIDGEPORTI SZÖVETSÉG 430. OSZTÁLYA, TILTONSVILLE, OHIO.

Gyűléseit tartja minden hónap 3-ik vasárnapján a Pásztor János helyiségében délután 2 órakor.

Elnök Lukács János. Alelnök Kopasz Ferenc. Jegyző és ügykezelő pénztárnok Pásztor János, kihez minden, az egylet érdeklő levél küldendő, címe Box 152, Tiltonsville, Ohio. Elnörök Pásztor Paul és Krajnyák Ferenc. Betegápolót szükség esetén az elnök vagy a jegyző nevez ki. Kérjük Tiltonsville és környéke magyarságát, lépjenek be egyletünkbe minél számosságban.

A MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG 87-IK OSZTÁLYA MONAVILLE, W. VA.

Elnök Luksa Gábor. Titkár-pénztárnok Luksa Gyula, címe: Box 41, Monaville, W. Va., kinek címére küldendő a fiókot érdeklő pénzküldemények és levelek. A beteg tagok látogatására a titkár-pénztárnok nevez ki esetről-esetre betegápolót, aki kötelessége a tagoknak. Gyűléseit tartja minden negyedévesen Frank Varga helyiségében, Logan, W. Va.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 248. FIÓKJA, MONAVILLE, W. VA.

Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján délután 2 órakor Loganban a Frank Varga helyiségében.

Elnök Wagner András. Alelnök Ifj. Birinyi János. Titkár-pénztárnok Vizi János, címe Box 95, Monaville, W. Va. Jegyző és ellenőr Kish András. Számvizsgálók: Farkas Gábor és Ifj. Birinyi János. Zászlótartók és betegápolót a titkár-pénztárnok esetenként nevez ki.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 343-IK OSZTÁLYA SO. WILLIAMSON, W. VA.

Gyűléseit tartja minden hó első szombat napján vasárnapon a bányatársaság Recreation Halljában, New Camp, Ky.

Elnök Sítu István. Alelnök Yungor György. Titkár Hegedűs János, címe: Box 251, Williamson, W. Va., kinek címére minden levél és money order küldendő. Pénztárnok Kish Ambrus. Számvizsgálók: Doka András, Sítu József. Helyi betegápoló id. Doka István. Vidéki betegápoló Tóthfalusi István.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 23. FIÓKJA, POCAHONTAS, VA.

Elnök Nagy Gáspár. Alelnök Id. Barbas István. Ügykezelő titkár Ifj. Dobos András. Ellenőr Mihailina Ferenc. Betegápolók: Kosza Antal, Barbas István, Erdy József, aki a törvényhozás Washingtonban, ha erre éppen időt akar fordítani.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 32-IK OSZTÁLYA, GARY, W. VA.

Elnök Kovács Gyula. Alelnök Dudas Pál. Ügykezelő és kerületi delegátus Magyar József. Pót-ügykezelő és pót-delegátus Róth György. Betegápolók kirendelhetők minden tag és zászlótartók az elnök nevez ki, mikor szükséges.

Gyűléseit tartja minden hónap első vasárnapján délután 2 órakor a Gary gyűlésteremben. Ügykezelő címe: Joseph Magyar, Box 348, Gary, W. Va.

BRIDGEPORTI SZÖVETSÉG 373-IK OSZTÁLYA, LOGAN, W. VA.

Elnök Veszprémi Sándor. Alelnök Papp György. Ügykezelő-pénztárnok Frank Varga, címe 525 Dinges St., Box 651, Logan, W. Va. Jegyző Wagner András. Ellenőr László Ferenc. A betegápolók kötelessége az osztály minden tagjának.

Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján délután 2 órakor a Frank Varga gyűlésteremben. — Kérjük a logani és környékbeli magyarságot, hogy lépjenek be tagul minél többen a Bridgeporti Szövetségbe. Je'entkezni lehet a gyűlések alkalmával a gyűlésteremben, vagy bármikor a titkárnál.

AZ AMERIKAI MAGYAR REF. EGYESÜLET 173-IK OSZT. THORPE, W. VA.

Gyűléseit tartja minden hó második vasárnapján délután 2 órakor a ref. iskolateremben, Thorpe, W. Va. Elnök Sznás József. Pénztárnok Képes József. Titkár-ügykezelő Radnóci József, kinek címe: Box 253, Thorpe, W. Va. és akinek címére küldendő a fiókat érdeklő pénzküldemények és levelek. A beteg tagok látogatására vonatkozólag a titkár intézkedik és minden tagnak kötelessége feleltük örökölni.

A CONGOI ELSŐ RÁKÓCZI FERENC BANYÁSZ BETEG. EGYLET

Alakult 1894 Január hó 11-én

Székhelye: Congo, Ohio. Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján a Ref. Templom alatti iskolában, Drakes, Ohio.

Dizelnök Bucsók András. Elnök Titka János. Alelnök Reces János. Pénztárnok Haralyda János. Jegyző Titka Péter, kihez minden, az egylet érdeklő levél küldendő, címe: Route 1, Corning, O. Pénztári titkár Kocsis István, Ellenőr Tóth V. István. Naplővezető Varga András. Hármas bizottsági tagok: Pallai János, Bodnár János, Móre János. Betegápolók: Congon Horváth Sándor; Drakesen Lukács András. Zászlótartók: Titka Sándor, Dudas Péter, Temor Lukács András. Egyleti orvos Dr. James Miller. — Hivatalos lap Magyar Bányászlap.

KÉPVISELŐINK

WEST VIRGINIA
Balázs János, Berwind, W. Va.
Frenner János, Mallory, W. Va.
Domokos Móz, Prenter, W. Va.
Engel László, Fayette, W. Va.
Kish Antal, Clarkburg, Westmont.
Wendel, Meadow-Brook, W. Va.
Kish András, Brady, Booth, Everettville, Rtvesville, Lowesville, National, W. Va.

Kocsei György, Chattaroy, W. Va.
Kotroczo L. György, Welch, W. Va.
Kreizer István, Morgantown és vidéke.

Kumi János, Premier, W. Va.
Lányi József, Red Dragon, W. Va.
Lázár László, Elbert, Filbert, Gary, Thorpe, W. Va.

Magyar András, Skelton, W. Va.
Mojzer János, McMeen, W. Va.
Opoczki György, Lobata, W. Va.
Pálfalvi E. Dénes, Colliers, W. Va.
Pongrácz József, Nellis, W. Va.
Sítu István, Williamson, W. Va.
Tóth András, Fairmont, Barrackville, Grant Town, Baxter, W. Va.
Veszprémi Sándor és Dániel Logan megye egész területére.

PENNSYLVANIA
Julius Bakos, La Belle, Pa.
Barcal János, Mount Furnace, Pa.
Bartók János, Twin Rocks, Pa.
Blizman Béla, Springdale, Cheeswick, Pa.

Bódis Géza, Yatesboro, Pa.
Bosnyák József, Rositer, Pa.
Csányi József, Kent, Cluno, Pa.
Csatáry Ferenc, Bainford, Pa.
Csordás István, Hellwood, Pa.
Darnay József, Fredericktown és Ventaburg, Pa.
Deák Mihály, Renton, Pa.
Eperjesy István, Johnstown, Pa.
Gégy, Sándor, McAdoo, Pa.
Fekete József, Kingston, Pa.
Gyürke Mihály, Nanty Glo és Nettleton, Pa.

Ifj. Hadar, Béni, McKeesport, Pa.
Kish Antal, Bobtown, Pa.
Kish György, Russellton, Pa.
Lukács János, Gallitzin, Pa.
Mészáros Sándor, New Salem, Pa.
M. Kus István, Greensboro, Pa.
Molnár András, Van Meter, Pa.
Nagy József, Marshall, Pa.
Orosz Bertalan, Richesville, Pa.
Orosz Kálmán, Kulpmont, Mt. Carmel, Shamokin, Kelsor, Pa.
Péter János, Portage, Puritas és Casasandra, Pa.
Sebestyén Vince, Lucerne Mines, Pa.
Sipos Gyula, Homer City, Pa.
Sütő János, Windber, Pa.
Szabó János, Farrell, Sharpsville, Sharon, Mercer, W. Middlesex, Pa.
Szanyi János, Brownsville, Pa.
Szegvártó Imre, Stoyestown, Pa. és az állam egész területén.

Tóth Károly, Studa, Pa.
Virág Gábor, Avella, Cuddy, Morgan, Pa.
Varga István, Latrobe, Pa.
Toczky Mihály, Scalp Level, Pa.

OHIO
Ereke József, Adena, Dillonvale, O.
Bolyki János, Toledo, O.
Pásztor János, Tiltonsville, Rayland, Smithfield, Yorkville, O.
Kovács János, St. Clairville, O.
Kovács Ferenc, Murray City, O.
Molnár József, Glouster, O.
Reser János, Corning, Congo, O.
Rimár András, Warren, O.
Tótván Pál, Maynard, O.

ILLINOIS
Arvai András, Zeigler, Ill.
Fűrjes Agoston, Orient, Ill.
Gál Lajos, Harrison, Ill.
Rónai Péter, Davenport, Ill.
Tóbiás János, Valler, Ill.

NEW YORK
Mihályi Zoltán, Glenfield, N. Y.

KENTUCKY
Kabal János, Majestic, Ky.
Tárkányi Gábor, Beauty, Ky.
Szorcsik József, Lynch, Ky.
NEW JERSEY
Paul András, Carteret, N. J.
Duspan, Mihály, 94 Bulanski Ave, Carteret, N. J.

INDIANA
Nagy Lajos, Gary és Hammond, Ind.
Simon Sándor, Hickell, Ind.
Tódr Miklós, So. Bend, Ind.

VIRGINIA
Ifj. Dobos András, Pocahontas, Va.
Bodor József, St. Paul, Va.

MUNKÁT KERES

37 ÉVES NÖTLEN, tisztességes, szorgalmas ember munkát keres farmon. Állandó helyet szeretnék, ahol a rám bízott munkát rendszeren a becsülettel végezném. — Tessék erre a címre írni: Louis Pozvek, Box 38, Sarnon, W. Va.

ELADÓ FARMOK

Eladó 41 akeros farm New York államban, Lyons Falls mellett. Ség magas terület, minden gazdálkodásra alkalmas, a földje elsőrendű. Fél áron megvehető. Bővebbet a tulajdonosnál, Jos. Barna, Box 214, Raritan, N. J.